48ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 1109 — Կ ՊՈԼԻՍ — ԵԼԿՈՒՇԱԲԹԻ ՓԵՏՐՎԱՐ 7/20 1905 — 15 ՁԻԼՀԻՋԱՅ 1322 — 7 ՏՈՒՊՍԻՔ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՑԵՐ ԵՒ ՑՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՄ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթիա Մեծ ճանապարհ, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեարը

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیه یوی وسیاسی غزیتهدر
صاحب امتیازی : ارجانس فریج
ادارهخانهسی باب عالی جادهسندهکی نومرو ۳۸

ԹԱՓԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԳԻՆԸ

	Տպրեկան	Վերամանաց
Գոլոյ համար	80 պ.	50 պ.
Գաւառներու համար	1.08 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ՝
Մէկ անգամէ աւելի ժամանակամիջոց համար
մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՊՍԱԿՆԵՐԸ ՈՒՐ ՊԷՏՔ Է ԿԱՏԱՐԵԼ

Ցաւախ ընտանեկան ամենամեծ չարիքները անոնք են՝ որոնց ամէնէն քիչ կարեւորութիւն կ'ընծայուի, և որոնք անգամ մը սովորութեան կարգը անցնելով, կը շարունակեն պահպանել իրենց գոյութիւնը, անզգալաբար իրենց վնասին հետքը սփռելով ենթականերուն վրայ, որոնք անուշադիր, ու համակերպելով սահմանուած կարգաւորութեան, կ'ընթանան իրենց ճակատագրուած շաւիղէն։

Այս կարգէն է սովորութիւն մը, որ ժամանակէ մը ի վեր սթիպողաբար ոյն դրաւ մեր համայնքին մէջ, և որ ընտանեկան կարգ ու սարքին հիմը խախտելու, անոր բարգաւաճ ու բարեբախտացքը քանդելու կ'չուտը ուներ ոչ ոք։ Ոչ ոք՝ մինչեւ այսօր։ Ոչ ոք՝ մինչեւ գլուխը։ Ոչ ոք՝ մինչեւ գլուխը։ Ոչ ոք՝ մինչեւ գլուխը։

Ցրեք լրութեամբ ու ծանրախոհ հայեացքով կ'նդրադառնանք թէ, այն սովորութիւնը, որ պակները եկեղեցին կատարելու պարտաւորութեամբ հռչակուեցաւ, ինչ չարիքներու պատճառ ըլլալու վրայ է, ընտանեկան կեանքին մէջ, և մարդիկ ո՛րչափ կը տուժեն անոր երեսէն, ենթարկուելով անարկի վնասներու, որոնք ընտանեկան կրթանումի ճամբուն մէջ չարխչախիլ ու վնասակարն են։

Առաջին ակնարկով, թերեւս չդատուցնէ ան՝ հինգնական աղէտքի այն սոյդ վիճակը, զոր կը տարմանցնէ իր ամէն ձեւերուն ու երեւոյթներուն մէջ, բայց պէտք է մտնել ժողովուրդին ամէն ոլորտներուն մէջ, պէտք է թափանցել անոր ներքին ամէն խաւերուն, և մերձաւորապէս չփուրլ անոր իրական կացութեանը հետ, համոզուելու համար մեծութեանը ընտանեկան այն Զարիքին, որուն ենթակայ են ամէն անոնք՝ որոնք պէտքին մէջ կը գտնուին ամուսնական միութիւն մը կնքելու։ կամ, նոյն իսկ, ընկերային պարտաւորութեան մը հաւոր, մասնակցելու ուրիշի մը ամուսնական հանդէսին։

Չէ՞ կարելի երեւակայել, կամ նոյն իսկ ամէն օր աչքի առջեւ չէ՞, այն ճմարտապէս տագնապալի պարագան, որուն առջեւ կը գտնեն ինքզինքին երկու կողմի ամուսնացողները, և ամէն անոնք՝ որոնք հարկադրուած են անհրաժեշտապէս մասնակցելու կնքուելիք ամուսնութեան հարսանեկան արարողութիւններուն։

Ցայտնի է թէ, առանց բացառութեան, առանց որ և է առարկութեան, առանց այլ և այլի, որ և է պակ, չի կրնար կատարուիլ, վերջին կարգադրութեան համաձայն, ուրիշ տեղ, բայց եթէ եկեղեցիին մէջ։

Դիւրաւ կրնայ հետեւցուիլ ուրեմն որ, այդ պարագան ի՛նչ պարտաւորութիւններ կը բերէ իր եռեւէն, որոնք բաւարարակապէս ահխուսափելի են,—ըլլալով միեւնոյն ժամանակ բացարձակապէս անհարիր,—անգամ մը որ մարդ պարտաւորուած կը զգայ ինքզինքը մասնակից ըլլալու իրեն մոտ կամ հեռու պակուողի մը հարսանեկան հանդէսին, կամ երբ նոյն ինքն, ի՛նքն է պակուողը, մանչը կամ աղջիկը։

Նախ, եթէ ի՞նչն է շարժառիթը այդ հարսանեկան հանդէսին, որովհետեւ այդ հանդէսը պէտք է եկեղեցին կատարուի, անշեղի կերպով պարտաւորուած է, ամէն բանէ առաջ, մտածելու արտաքին չքեղանքներու վրայ, այն տեսակ հարցերու, որոնք ամէնէն աչքի կարնողն են այդ օրինակ պարագաներու մէջ։ Մանչը կամ աղջիկը, հարկադրուած է պատրաստութիւններ տեսնելու, որ և է բանէ առաջ, զգեստեղէնի խնդիրին, որ իր անվերջանալի հազար մանրամասնութիւններով, ինքնին դիւրաւ գլուխ ելլուելիք գործ չէ։ Պէտք է հագուի շքեղի, ոսքէն մինչեւ գլուխը։ Չմոռնալով այդ պերճանքին յարակից մանրամասնութիւններն ալ, որոնք կարեւոր տարբեր են, ձմեռին, ցուրտին, աքսին կամ արեւին դիպուածականութեան հետեւանքով։ Պէտք են զգեստին ամէն մասերը։ Կոշիկը, հովանոցը, մանթօն, ձեռնոցը, տակինը, վրայինը, ներքինը, արտաքինը, կրկնակը, և դիպուածական պարագայի մը անհրաժեշտ եղածը։ և այլն, և այլն։ Ասիկա՝ հարսին ու փեսին համար հաւասարապէս, իբր առաջնարկարգ ու անսիրելի կարեւորութիւն ունեցող բան։ Կա՛յ նաեւ երկրորդականը, որ ո՛չ նուազ անհրաժեշտ ու անխուսափելի է։— Հարսանեկան հանդէսին կազմակերպութեան յարակից երկրորդական կարգադրութիւնները,—անվերջանալի շարքը կառքերուն, քանի որ հարսութեան ի տես կը կատարուի պակի արարութիւնը, և ի՛նչ որ ալ ըլլայ ընկերային վիճակը պակուողին, հօրենեթական բան է որ, ամոլը ու հիւրերը քալելով երթան գան, հա՛ն՝ ո՛ւր միայն կարելի է կատարել պակի արարողութիւնը,—եկեղեցին։

Մինչեւ հոս դեռ պակուող ամոլին մտահոգութիւնը կազմող մասն է։ Եւ ատով չլմնար դժբաղդաբար։ Կա՛յ տակաւին աւելի սոսկալին։ Բոլոր անոնք, որոնք ո և է պատճառով հարկադրուած են երեւալու հարսանեկան այդ հանդէսին մէջ, զերծ չեն հարսին ու փեսին չափ զարգարուելու պարտաւորութենէն։ Հարսին մայրը պէտք է առանց պակասի պճնազարդուի ոսքէն մինչեւ գլուխը, ամէն բանով։ Հայրը նոյնպէս։ Քոյրերը նոյնպէս, եղբայրները նոյնպէս, մօրաքոյրը, հօրաքոյրը, մօրեղբայրը, հօրեղբայրը, մօրեղբօրորդիները, հօրեղբօրորդիները, հօրաքեռորդիները, մօրաքեռորդիները նո՛յնպէս, նո՛յնպէս ամբողջ բազմութիւնը իր ազգականներուն, ազգականակիցներուն, բարեկամներուն, իրենց արքանեակներով ու մոլորակներով, վերջապէս ամէն անոնք՝ որոնք որ և է կերպով հարկադրուած են ներկայ ըլլալու կատարելիք... էկ ժամուան արարողութեան։ Դեռ հարսին կողմն ենք։... բազմութիւնը բաւական շատցաւ կարծեմ։ Նոյնչափ մը բազմութիւն ալ ունի փեսան, որուն բոլոր մերձաւորները, սկսելով հօրմէնմորմէն՝ մինչեւ հօրքոյրներ-մորաքոյրները և հօրեղբօրաղջիկ-մօրեղբօր աղջիկները, քանի որ կարելի չէ բացակայիլ այդչափ մերձաւոր ազգականի մը պակէն, պարտաւորուած են, — բայց կը զգա՞ք այս պարտաւորուածին ահարկու հեռեւանքը,— հարսին չափ զարդարուիլ, հագուիլ չքուիլ, ամէն բանով, որովհետեւ այլապէս կարելի չէ ներկայանալ հանդէսին մէջ, քանի որ... եկեղեցին տեղի կ'ունենայ ան։

Կատակ չէ այս բազմութեան յիշատակութիւնը, ընդհակառակը, ապշեցուցիչ իրականութեան վաւերական պատկերը, որուն յարուցած դժուարութեանց և ընտանիքներու մէջ պատճառած տագնապին ու դառնութեան ստոյգ վիճակը՝ վե՛ր է ամէն նկարագրութենէ, անբացատրելի է, խիստ ցաւալի է, ու միանգամայն սա՛տակապէս ապառնացող՝ ընտանիքներու նիւթական կացութեանը։

Եւ ասիկա մի՛ միայն անոր համար, որովհետեւ ընտանիքներ պարտաւորուած են առանց այլեւայլի եկեղեցին կատարելու իրենց պակը։

Պէտք է բացատրել թէ, հարսանեկան միակ հանդէսի մը համար ա՛յսչափ հոգիներու պատրաստութիւնը ի՞նչ կը նշանակէ ընտանիքներէ չատերու՝ որոնք յաճախ սովորական զգեստի մը վրայ կը մտածեն, և որոնք սակայն ստիպուած են՝ կա՛մ զրկուելու իրենց սրտակիցի մը պակին ներկայ ըլլալու կեանքի մէջ մէկ անգամ պատահող բացառիկ հանդէսէն։ կա՛մ իրենց անմիջական պէտքերէն զրկուելով՝ ճարտարկելու հարսանեկան զգեստ մը։ Եւ եթէ միայն մէկ հոգիով լմնա՞ր ամէն բան, ինչ անպիտա բաղդաւորութիւն։ Եղբայր մը՝ օրինակի համար՝ չգրկուելու համար իր եղբօրը պակը տեսնելու թանկագին վայելքէն՝ պէ՛տք է ինքն իր վրայ մտածելէ ետքը, կարգի դնէ նաև կնոջը և զաւակներուն զգեստեղէնի խնդիրը, որուն ի՞նչ ծախքով ու ի՞նչ դժուարութեամբ մէջտեղ ելլելը՝ քիչ մը ամէն մարդու յայտնի է։

Եւ նոյն ինքն շատ անգամ հարսին կամ փեսին պարագան չէ՞ այս վիճակը, քանի որ ամէն մարդու արուած չէ՞ ամբողջ տուն մը ժողովուրդին վերան շտկել՝ ոսքէն մինչեւ գլուխը, որչափ ալ համեստ ըլլայ վիճակը պրսակուողին։

Թերեւս առարկուի թէ, կրնան չընել այս բաները, և համեստօրէն ներկայանալ հանդէսին մէջ, հարուսաէն մինչեւ յետին աղքատ։ Սակայն այս տեսակ առարկութիւն մը՝ ժխտել պիտի ըլլայ մարդկային հոգիին ամէնէն փափուկ մէկ կողմը՝ արժանապատուութեան զգացումը։

Որչափ ալ համեստ ըլլայ պսակուողը, կամ պակին ներկայ գտնուողմը, և ո՛րչափ ալ կարեւորութիւն չուզէ տալ կենցաղագիտական նկատումներու, ի՞նչպէս պահանջել որ պարզ ու համեստ զգեստներով և երկրորդական պերճանքով մը ներկայանայ եկեղեցիին մէջ, հանրութեան ցուցադրութեանը տեղի ունեցող պարագայի մը՝ տեղ մը՝ ուր մարդացմէ չատեր տեսնելու և քննադատելու մարմանքէն մղուած կը փութան անկոխ։

Այս վիճակին հակառակի՝ ընչաներ բարձեւ, մաքուր ու խնամուած պերճանքի մը անհրաժեշտութիւնը ժխտել, և ո՛չ ալ արգելք մը յարուցանել կարողութեան տէր ամէն անոնց՝ որոնք կամովին կ'ուզեն ցուցադրել իրենց ճոխութիւնը, և չողղոմն հանդիսութեան մը մէջ կատարել իրենց հարստիքը, և այդ բանը ընելու ո՛չ մէկ դժուարութիւն ունին, ո՛չ իրենք, և ո՛չ ալ իրենց պարագաները։

Հայց դատապարտել որ համեստ դասակարգի անհատներ ալ՝ ստիպուած՝ մրցակցութեան մը ելլեն կարողութեան տէր գտնուողներուն հետ, և իրենց հասողութենէն վեր մաղբոցումներ ունենան դէպի պերճանքի բարձունքները, դատապարտե՛լ է զանոնք ակամայ նիւթական կործանումի ճամբան բռնելու, և իրե՞նց իսկ ձեռքովը թերեւս անվերականգնելի կերպով քայքայելու ընտանեկան բարօրութիւնը, առաջնորդուած եկեղեցական անողոք օրէնքի մը բռնի գործադրութենէն, որ կը հարկադրէ ա՛նպատճառ պակը կատարել եկեղեցիին մէջ։

Այս ամէնը կը կարծեմ թէ բաւական են բացատրելու ամբողջ ահաւոր ընդլը այդ սովորութեան, և ընտանեկան այն խոր պատուհասը՝ որուն ծնունդ տուած է ան, և որ իբր ընտանեկան անդարմանելի Զարիք՝ իր ցաւալի աւերքները կը սփռէ ընտանիքներու մէջ։

Ընտանիքներու նիւթական կացութեանը սպառնացող այդ Զարիքը չատ ծանր է, ու անդարմանելի, եթէ պանուիլ չարունակուի այն սովորութիւնը՝ որուն ուղղակի արդիւնքն է։

Իր բոլոր վնասաբեր հետեւանքներուն մէջ, ան ունի հա՛ւ մը ալ՝ որ ամէնէն մեծը կրնայ նկատուիլ, դատուելով իր ընկերական-ընտանեկան տեսակէտէն։ Անիկա ուղղակի պատճառ մը կ'ըլլայ որ, ամուսնութիւնները զգալապէս քիչնան մեր մէջ, քանի որ ամուսնացողի մը առաջին մտածումը կը կազմէ ծախքերու այն անապատ հոգը՝ որոնց պիտի ենթարկուի, պսակին եկեղեցիին մէջ կատարելիը սովորական ըլլալուն պատճառով։ Մինչդեռ առանց այդ սովորականութեան, դժուար չպիտի ըլլար իր գործը։ Հետեւաբար, եթէ անկարող կը զգայ ինքզինքը գլուխ հանելու այդ չռայլանքները, ակամայ ետ կը կենայ իր մտադրութենէն։

×

Պսակներուն անպատճառ եկեղեցիին մէջ կատարելովը, եկեղեցին բայառիկ բան մը չէ որ կը շահի։

Զկա՛յ եկեղեցական այն տեսակ օրէնք մը, որ պարտաւորիչ դարձնէ պսակին հոն կատարուիլը անպատճառ։ մանաւանդ որ հակառակն ալ իր նախընթացը ունեցած է։

Շատ մը չի կայ ուրեմն ասոր մէջ, և չատ իմաստալից չէ՞ հարկադրել առհասարակ ամէ՛ն մարդ, որպէս զի այդ կերպ չարժի, և մի՛ միայն ամուսնանալու մը համար, կարողութենէն վեր ծիգեր ընէ, և քայքայէ իր նիւթական կացութիւնը։

Եթէ տեսնուած, գործնա՛կանօրէն ապացուցուած, ու բացորոշ կերպով յայտնի ընտանեկան Զարիքի մը բարձումը բարերար բան մըն է, և եթէ ամուսնութիւնները պէտք մըն են, և անոնց դիւրացումը առաջնակարգ կարեւորութիւն ունեցող հարց մըն է մանաւանդ մեր մէջ, պէ՛տք է մտածել այս խնդիրին վրայ, բայց չա՛տ լուրջ կերպով մտածել, և անոր դարմանին խորհիլ, առանց դանդաղելու։

×

Ս. Պատրիարքը, իր իմաստուն, սրատես միտքով, եւ եկեղեցական պետի ձեռնհասութեամբ, կ'արժէ՛ որ չատ լուրջ նկատողութեան մը առարկայ դարձնէ՝ մեր ընտանիքներուն համար այս կենսական կարեւորութիւն ունեցող հարցը, և անոր բանաւոր եզրակացութիւն մը տալ՝ իրեն առաջնակարգ զբաղում ընէ առանց յապաղման, որովհետեւ ատկէ՝ չատ մեծ բարիք մըն է որ կախում ունի, և, կը հաւատամ թէ, անտեսելի հարցերէն չէ՞ ամուսնական-ընտանեկան այս խնդիրը։

Գ. ԼՈՒՌԻՔԻՆԵԱՆ

ՎԱՐԺՈՒՀԻՆԵՐՈՒՆ ՊԱՐԸ

5 Փետրվար 905

Մարդ չեղանք մենք վերջապէս՝ և եթէ օդերը ասանկ երթան դեռ, վաղն կայ որ մարդէ տարբեր բան մըն ալ ըլլանք։

Ամէն բան իր սովը կանգնած է և հին դարերու պատմութիւնները կը պատմեն թէ, հացի, կովի, բանաստեղծութեան, քանդակագործութեան, ջուրի՝ շաքարի սովերու ժամանակներուն ինչպէս չատ եղած են, բայց հարցումի սովը որերթե՛ք չէր լսուած, այս անգամ զգալի կ'ընէ իր գոյութիւնը, արձագանգելով Իզմիրէն Զաղաթիա, Արեւելեան մէջ։

Վարժուհիները պէ՞տք է պարենք Լինչ մեծ, ինչ վսեմ հարցում։

Ինչո՞ւ պէտք չէ պարենք, ո՛վ ըսաւ այդ պարտին, թէ վարժուհիները տա՛ք ինչ, անոյշ եակները տարբեր կերպասէ մը չինած է բարին Աստուած։

«Զիք խարի ոչ հրեի և ոչ հեթանոսի, ոչ արուի և ոչ իգի» կ'ըսէ Աւետարանը և այս պատուիրանը կը բաւէ ինքնին հերքելու, ջրելու համար այն ամէն փաստաբանութիւնները որոնք առաջ պիտի բերուին պարելէ արգիլելու համար վարժուհիները։ Վարժուհիները, ամէնքն ալ չենք չնորհք աղջիկներ են, բացառութիւնները միշտ մէջը ըլլալով, որոնք պէտք է պարեն և իրենց ոտքերուն բոլոր թափովը։

Շատ մտէն ուսումնասիրած եմ մեր վարժուհիները և սակայն չառնլու գիտեմ թէ անոնք ոչ աւելի և ոչ պակաս բան մը ունին միւսներէն։

Բերնէ ներս մտածին մի նայիք բան է Մեծ վարդապետը, երբ Հրեաները աչակերտներուն պաքերին ուտելը կը մտանանիչէին, այլ դուրս ելածին նայեցէք։ Վարժուհի մը պատրահանդէսի սրահէն ներս մտնելը՝ քարոզիչի մը կամ վարժապետի մը դասարանէն թէքիրտաղի ձմերուկի մը պէս դուրս գլորելէն աւելի՞ ծանր ու աւելի յանցապարտ բան մը ունի իր մէջ։

Փիլ մը դուրս ելլանք... Թաղ. Խորհրդարանեանէն, ուր արիացուներ, ժամկոչներ արդէն մինարէին փոած են և ներս մտանենք երեկոյթի սրահներէն։

Աս է իմ տալիք խրատս բոլոր այն վարժուհիներուն, որոնք հարկաւ այս վերջին հարցումին վրայ, մէկ քովէն ջուր առնող չոգենաւներու պէս, երբեւալ և տատանեալ կը մնային և կ'սպասէին ազատարար նաւաձիգ չոգենաւի մը, զիրենք անքոյթ նաւահանգիստ մը տանելու համար։

Գարեցէ՛ք ուրեմն ո՛վ վարժուհիներ... եթէ գաւաղիէ գանաք։

Բ. ԼՈՒՌԻՔԻՆԵԱՆ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՈՐԹՕՆԸ — Թիւ 6

ԷՄԻԼ ՇԱՆՊ

ԴԷՊԻ ԲԵԻԼԵՌ

Գ.

ՆԱԻԱՊԵՏ ՇԷՖԻԼՏ

Բոլ Մակլուիթա վերջին ծայր հեռաբերութեամբ կ'ունկնդրէր նաւապետ Շէֆիլտի որ չարունակելով պատմութիւնը,

—Ի՞նչ ընէի, ըսաւ, Սըր Սէմբսընի անկողդող կամքին դիմադրել բացարձակապէս անկարելի էր։ անոր խօսուածքէն ու ձեւերէն հասկցայ որ վերջնականապէս միտքը դրած էր ամէն պայման ընդունիլ և ինչ գինով ալ որ ըլլար Վիկտորը չոգենաւը ձեռք պիտի անցնէր։ Ասանկ վճռանձն մարդուն հանդէպ այլ եւս ընդդիմութիւն ցուցնել հակառակ էր մարդկութեան։ Մնաց որ գլխաւոր արգելքն ալ չունէի առաջարկը մերժելու, քանի որ պարզապէս չոգենաւս վարձու կ'ուզէր և իմ գործս ալ ադ էր արդէն, ուստի առանց այլ եւս երկարելու,

—Ադ պայմանը գործիս կուգայ, ըսի։ Վիկտորս չոգենաւը կրնամ վարձու տալ ձեզ։

—Շատ լաւ ուրեմն յարեց Սըր Սէմբսընն։ այլ եւս համաձայնած ենք։ Հիմակուընէ չեմ կրնար օրոշել մեր կատարելիք ճամբորդութեան տեւողութիւնը, որովհետեւ ես ալ ատոյգ գաղափար մը չունիմ անոր վրայ։ Տարեկան յիսուն հազար ոսկի պիտի տամ ձեզ իբր չոգենաւին վարձք։ Ձեր և ձեր նաւաղներուն քաղաքութիւնը, անձնուիրութիւնն ու մարդասիրութիւնը գիտեմ։ լրագիրներուն մէջ կարդացի որ, Քոլոմբիա չոգենաւին ընկղմած պահուն Մինակ ձեր չոգենաւէն օգնութիւն հասած է և ամէն զոհողութիւն ըրած էք արկածեալները փրկելու համար։ Այս տարիս կրկին ձեզ պիտի յանձնեմ Վին կօբրսի նաւապետութիւնը և պիտի խնդրեմ որ ամբողջութեամբ պահէք չոգենաւին միւս նաւաղները։ Նաւասարներն ու ամբողջ պաշտօնեութիւնը։ Մինակ ես պիտի տրցեմ չոգենաւին երթալիք տեղը։ Ահա՛ զատ իբր նաւապետ՝ ձեզի հինգ, ձեր օգնականին երեք և նաւասարներէ իւրաքանչիւրին մէկ մէկ անգրկական ոսկի օրական վարձք պիտի վճարեմ։ Դուք այս համաձայնութիւնը հիմ ընելով կրնաք աւելի կամ պակաս վճարել անոնց։ Այս նոր ճամբորդութեան համար չոգենաւին վրայ փոփոխութիւններ կատարել պիտի տամ և սակայն մեր վերադարձին՝ ճիշդ հիմակուան վիճակին վերածելով պիտի յանձնեմ ձեզ զայն։ Ի՞նչպէս կ'ընդունիք այս պայմանները։

Ասանկ հաղուագէպ առաջարկ մը մերժելու համար, մարդս գանկին մէջ խելք ունենալու չէր։ Ճարտարագէտը ինձ կ'առաջարկէր այնպիսի գումար մը զոր տասը տարի աշխատելով չէի կրնար շահիլ։ Ասկէ զատ կրկին անբաժան կը մնայի իմ սիրական Վիկտորսէս, որ այնչափ մեծ տեղ ունի սրտիս մէջ։ Ուստի անմիջապէս տախտակամածին վրայ ելայ ու նաւասարները հաւաքելով՝ հաղորդեցի անոնց՝ Սըր Սէմբսընն ծէգլէրի առաջարկն ու պայմանները։ Այդ անակնկալը պահ մը յանկարծակիի բերաւ զանոնք։ բայց պայմանները այնչափ շլացուցիչ էին և մանաւանդ իմ գատասարիս վրայ այն տարեմեայ վստահութիւն ունէին որ, միաձայնութեամբ ընդունեցին ճարտարագէտին առաջարկը։ Ես կրկին վար իջայ Սըր Սէմբսընի մօտ և Թրլլաւութիւն խնդրեցի անկէ որ արտօնէ մեզ գէթ անգամ մը Լիվերբուլ երթալու։

—Ի՞նչ ընելու պիտի երթաք Լիվերբուլ, հարցուց զարմացմամբ։

—Ուրիշ վճռառակաի մը հետ պայմանաւորուած եմ, ըսի, բամպակի բեռ ունիմ զոր պէտք է յանձնեմ Լիվերբուլ ուրկէ վերադարձիս բոլորովին ձեր հրամանին տակ պիտի գտնուիմ։

Սըր Սէմբսընն այս տարեր առաջարկս ընդունեց և երբ ամէն բան լմնցաւ, վերարկուին գրպանէն դրամատոմսերու խոշոր ծրար մը հանելով գրասեղանին վրայ նետելէ ետք,

—Այս վարկեանէս սկսեալ վարձած եմ Վիկտորս չոգենաւը ըսաւ, հանուսիկ անոր մէկ ամուսն վարձք։ ամէն ամիս ասանկ կանխիկ պիտի վճարեմ, գալով ձեր չարթականներուն՝ անոնք ալ չարթէ չարթ կանոնաւորաբար պիտի վճարուին։ Մնաք բարով։

Ճարտարագէտը ասկէ ուրիշ բան չըսաւ ու մեկնեցաւ։ քաղցր երազի մը պատրաստութիւնը ձգելով վրս։ Ի՞նչ մեծ անձնկնկալ էր ան, դեռ ժամ մը առաջ բնաւ բանէ մը տեղեկութիւն չունէի և հիմա պայմանագրութեան տակ մտած էի անորոշ ճամբորդութիւն մը կատարելու։ Երկար ժամանակ խորհրդածեցի Սըր Սէմբսընի հաւէն։ ասանկ խաբեբայ մարդու մը հանդիպած չէի բնաւ։ կարճ կը խօսէր, կարճուկ բառեր կ'արտասանէր և բնաւ սակարկէլու վրայ գաղափար չունէր։ Եաքը գրամատոմսերը առի տեղանին վրայէն ուշանցնելով ստուար դէզը համրելով ճիշդ համապատասխան գտայ վարձուրիս վճարելիք մէկ ամսականին։

Բոլ Մակլուիթա սրտի անբացատրելի հրճուանքով կ'ունկնդրէր նաւապետ Շէֆիլտի որ քանի՛ Սըր Սէմբսընի վեհանձնութենէն, առատաձեռնութենէն ու ազնուատրութենէն ճառէր, նոյն համեմատութեամբ յոյսով կ'ողողուէր իր ապագային նկատմամբ։ Նաւապետին հանդէպ այն ասիճան վեհանձնութիւն ցոյց տուողը բնական էր որ իր մասին ալ ոչ նուազ բարի գաղափար քանի որ ինքն ալ նաւապետին չափ արժանիք ունէր Սըր Սէմբսընի հաճելի ըլլալու համար։ Երիտասարդը որ Վալանթիայէ մինչեւ Լիվերբուլ հասնիլն ու նաւապետ Շէֆիլտի հետ տեսակցիլը անձկութեան ու տրամալուքի մէջ էր, հիմա ճարտարագէտին գոյութեանը վստահ ըլլալէ զատ իր երջանկութենն ու բախտաւորութեան ալ հարիւրին ութսանասունինկը համոզուած էր ու մաքովը կը ծիծաղէր Վալանթիայի հեռադրատան անօրէնին վրայ, որ միշտ յուսահատ տարակոյսներ կը յայտնէր Սըր Սէմբսընի գոյութեան վրայ և այնպէս մը զգացնել կ'ուզէր թէ Նիւեորքէ քաշուած հեռագիրը պարզապէս զուարճանալու համար սարքուած խաղ մըն էր։

Նաւապետ Շէֆիլտ շարունակելով պատմութիւնը,

—Սըր Սէմբսընի հետ պայմանաւորուած օրս իսկ մեկնեցանք Նիւ Եորքէն, ըսաւ և ահաւասիկ երկու շաբաթ է որ Լիվերբուլ եկած ենք։ Ճարտարագէտը ամէն չարթու կը զրեմ մեր չարթականները։ Մէկ նամակ միայն ստացայ իրմէ որ հրահանգ կուտայ մեզ Ցունուարի երկրորդ կիսամսէին Նիւ Եորք դառնալու։ Հա... քիչ մնաց բան մը պիտի մոռնայի։

—Ի՞նչ բան, հարցուց Մակլուիթա խօսակիցին իրարանցումը տեսնելով։

—Իմ նամակիս ներփակուած ուրիշ նամակ մըն ալ կար։

—Ուրի՞շ նամակ մը։

—Այո՛ ուրիշ նամակ մը, զոր յանձնարարած է բացատրութիւն պահանջելու համար քովս եկող անձին տալու և այս անձն ալ դուք էք։

—Այդ նամակը ո՞ւր է, հարցուց երիտասարդը անհամբերութեամբ, կ'սպասիմ չա՛ւտ, ասէ։ գուցէ ինոր մէջ կարելի ըլլայ կարդալ ինչ որ անհամբերութեամբ կ'սպասիմ։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

«Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ»ի Փետր. 16ի Եռեկոյեան տպագրութենեն

Ռուսական երրորդ նաւախումբին ճամբորդութիւնը, որ Փետր. 1ին հասար որոշուած էր, երէկ տեղի ունեցաւ, ինչպէս հեռագիրը ծանոյց։ Ցեռաձգման պատճառը ա՛յն էր որ քանի մը մասնաւոր գործարաններ ինչ ինչ պատճառներով չէին կրցած իրենց եղած ապսպրանքները ժամանակին կատարել։ Անցեալ շաբթուան մէջ խոշոր սառնակոյտեր դժուարացուցին մարտանաւերուն ելքը, ա՛յնպէս որ հարկ եղաւ առանձնաբեկ նոր մեքենաներ գործածել։ Լիվսճիա և Գուլոճիա փոխադրանաւերուն պատրաստութիւնները մինչեւ այս շաբթու վերջ կը լրանան։ Սլավա, և Եմբերատոր Ալեքսանտր Բ. զրահաւորները, Բսմիաթ Ազովա և Մովսական Քոնճիսով յածանաւերը, և Ապրէճ անկանդիր յածանաւը, որոնք Բրոնշթատի մէջ իրենց վերջնական պատրաստութիւնները կը տեսնեն երրորդ նաւատորմին միանալու համար, քանի մը շաբաթէն պիտի երեւին ծովու վրայ։ Երրորդ նաւախումբին բոլոր մարտանաւերը պատերազմական գոյնով ներկուած են։

Երրորդ նաւախումբին պետն է ծովակալ Ն. Ի. Նեպոկոյթով, որ իր ծովակալութեան դրօշը պարզած է Եմբերատոր Նիքոլա Ա. զրահաւորին վրայ։ Նիքոլա Իվանովիչ Նեպոկոյթով, որ 55 տարեկան է, Ռուսիոյ մէջ հեղինակութիւն կը համարուի ծովային ռազմագիտութեան խնդիրներուն մէջ, և նաև իրրեւ բազմափորձ նաւազ մը։ 1871ին չրջանաւարա եղաւ Բեթերսպուրկի ծովային վարժարանէն փայլուն վկայականով, և Պալթիկեան նաւատորմին ապայակոյին անդամ անուանուեցաւ։ Ամբողջ տասնչինգ տարիներ անցուց այդ պաշտօնին մէջ, և քանիցս նշանաւոր հանդիսացաւ, մանաւանդ 1883ի և 1885ի ծովային ռազմափորձերուն ժամանակ։ 1888ին Նեպոկոյթով առաջին նաւապետութեան բարձրացաւ, և միեւնոյն ժամանակ Կրօզա թնդանօթանաւին պետ անուանուեցաւ։ Քիչ վերջը ստանձնեց Կրաս թնդանօթանաւին հրամատարութիւնը և 1881ին ալ՝ Քրայզէր յածանաւին։ Նեպոկոյթով այս հրամատարութիւնը վարեց մինչեւ 1893, երբ Պալթիկեան նաւատորմին հրամատարն նաւուն Նաւապետ անուանուեցաւ։ Նեպոկոյթով այս պաշտօնին մէջ իր ճարպիկութիւններուն շնորհիւ Բեթերսպուրկի ծովային իշխանութեանց ուշադրութիւնը իր վրայ հրաւիրեց, ա՛յնպէս որ 1896ին հրամատար անուանուեցաւ Մովսական Նախիմով առաջնակարգ յածանաւին և յետոյ Միճինճ յածանաւին։ Նեպոկոյթով 1898էն մինչեւ 1901 իբրեւ պետ եղերապահ Բեռվկնճեց զրահաւորին ա՛ն ստիճան նշանաւոր հանդիսացաւ որ 1901ին վերջերը Գ. կարգի ծովակալութեան բարձրացաւ։ 1903ի կէսէն ի վեր Նեպոկոյթով Սեւ Ծովու նաւատորմին դպրոց-մարտանաւերուն պետն էր, և այս պաշտօնին մէջ ալ Բեթերսպուրկի իր վարիչներուն գոհունակութեան արժանացաւ։ Իր գործունէութեան շնորհիւ էր որ երէկ մեկնող երրորդ նաւախումբին պատրաստութիւնները դարձեալ ա՛յքան շուտով վերջացան։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱԲԸ ՌՈՒՍԵԻԱՅԻ ԱՌՈՆԱԿԱՆ ԾՈՎԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՎՐԱՅ

Բայսդակին ելմտացոյցի յանձնաժողովին մէջ գերման ծովային նախարար Ֆօն Թիրբից յայտարարեց թէ, գերման նաւատորմին վրայ մինչեւ աշուն պիտի աւելնան բացի վեց մեծ յածանաւերէ, եօթը թորփիլանաւ։ Ծովային նախարարը յետոյ երկար բացատրութիւններ տուաւ ռուսական ծովային պատերազմին փորձառութիւններուն վրայ, զորս գերման ծովային սպայակոյտը հոգ տարած է հաւաքել մանրակրկիտ ուշադրութեամբ։ Յայտարարեց թէ Ճարոնցիք նախ և առաջ իրենց մարտանաւերուն թուական առաւելութեան կը պարտին իրենց յաղթանակները։ Ի սկզբան այդ թուական փոքր առաւելութիւնը վճռական առաւելութեան մը վերածուեցաւ Բորթ Արթուրի յարձակման շնորհիւ։ Թորփիլանաւերուն յարձակումը կատարելագոյն յաջողեցաւ, բայց պէտք է գիտնալ նաև թէ այդ յաջողութեան նպաստեցին պարագաներն ալ։ Ճարոնցիք այսպէս խոշոր զրահաւորներու թուական առաւելութիւնը իրենց կողմը ունենալով, ծովային պատերազմներուն մէջ վճռական յաջողութեան գլխաւոր պատճառը եղաւ ասիկա։ Այնուհետեւ Ռուսք փորձ մը ըրին կացութիւնը փոխելու։ Օգս. 10ին փորձեցին դուրս ելնել իրենց անտանելի կացութենէն ազատուելու համար։ Կռիւ մը տեղի ունեցաւ, որուն մէջ թնդանօթը և զրահը վճռական դերը խաղացին, և Ռուսերուն ետ քաշուելովը, ծովային պատերազմը յայտնապէս Ճարոնի համար վճռական յաջողութեան հանգամանք մը ստացաւ, քանի որ փորձով հաւակցուեցաւ թէ Ճարոնական թէ՛ թնդանօթը և թէ զրահը գերազանց էին ռուսականներէն։ Բաւեցաւ թէ մեծ մարտանաւերը ա՛յնքան օգտակար չեն։ Բայց սխալ է։ Եթէ թոյլ տանք որ իրողութիւնները խօսին, պիտի տեսնենք որ Թորփիլանաւերը իրենք իրենցմէ բնաւ բան մը չրրին։ Եթէ Թորփիլանաւերուն եռեւը չըլլան մեծ մարտանաւերը, առաջինները մեծ բան մը չեն կրնար ընել։ Բանի որ ծովամարտին մէջ ալ գլխաւոր զէնքը թընդանօթը պէտք է ըլլայ, ուրեմն մեծ մարտանաւերուն նշանակութիւնը պէտք չէ նուազեցնել։ Թողլով բացառաբար նպաստաւոր առիթները, ինչպէս անցեալ տարի փետր. 8էն 9 լուսնալուս գիշերուան առիթը, որ յաջողցուց Ճարոնցիներուն Թորփիլական յարձակումը, պէտք է գիտնալ թէ ծովային կռիւներու մէջ մարտանաւ մարտանաւի դէմ հաւասար ըլլալու է, և ո՛վ որ աւելի զօրաւոր է, յաջողութիւնը անոնը կ'ըլլայ։ Ամէն պարագայի մէջ ուժերու տարբերութիւնը շատ մեծ ըլլալու չէ։

ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԵՐԸ ՄԱՆՁՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ամէն կողմ ուշադրութիւն հրաւիրած է դարձեալ Ռուսիոյ անգին պատրաստութիւնը Մանչուրիոյ հասարաւոր զէնքերով և ամէն տեսակ պատերազմական պէտքերով օժտուած բազմաթիւ զօրքեր կայարանէ կայարան կը փոխադրուին Ծ. Արեւելքի համար։ Երկաթուղիներու վարչութիւնը հակայ գործունէութեան մէջ է։ Արդէն Անգլիոյ Խորհրդարանին մէջ Լորտ Լէնսդաունի յայտարարութիւններէն ալ երեւցաւ թէ Ռուսիա անոզբաբար պիտի շարունակէ Պատերազմը։ Մինչորդութեան ժամանակը եկած չէ դեռ, բաւ արտաքին գործոց նախարարը, որովհետեւ Ռուսիա հակառակ իր անընդհատ պարտութիւններուն կը պնդէ շարունակել Մանչուրիական պատերազմին անխնայ նախիները, և յայտնապէս կը ծանուցանէ թէ ո և է միջնորդութիւն, որո՛ւ կողմէ ալ որ գայ, «անբարեկամական վարմունք» մը պիտի նկատէ։ Բեթերսպուրկի մէջ Ճարոնի հետ իբրեւ պարտեալ հաշտութեան բանակցութիւններու մտնելու ո և է ծրագրութիւն չկայ բնաւ, թէեւ յաղթութեան մը յոյսերը երթալով կը նուազին միտ, թէեւ ռազմավայրին հրամատարներուն մէջ իսկ համաձայնութիւնը կատարեալ չի թուիր։ Զօրավար Կրիբընպէրկ յանկարծ բաժնուեցաւ ռազմավայրէն, որովհետեւ խիստ բառերով գանգատ յայտնած էր Բուրօքաթքինի ընթացքին վրայ, և կ'ըսուի թէ այս գանգատներն ի վրայ Բուրօքաթքինի մասին Զարին վստահութիւնը այն ստիճան խախտած է որ մտադիր է միտ Նիքոլա Նիքոլայէվիչ Մեծ-Դուքսին յանձնել վերին հրամատարութիւնը։ Այսպիսի պարագաներու մէջ յայտնի է թէ խիստ դժուար է ճարոնական պարտութեան մը վրայ մտածել։ Բայց ասոնք ամէնքը մօտալուտ հաշտութեան մը չեն առաջնորդեր, ընդհակառակն Լորտ Լէնսդաունի յայտարարութիւնները կը հաստատեն թէ Եւրոպական Տէրութիւններու ուրիշ բան չմնար ընելիք եթէ ոչ՝ ամենախիստ չէզոքութիւն պահել։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԶՐՈՅՑՆԵՐ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԱՐԼԱՄԷՆԹԻՆ ՄԷՋ

Անգլիական Խորհրդարանին մէջ անցեալ իրիկուն յանկարծ զրոյցներ տարածուեցան թէ հաշտութիւնը ի մօտոյ պիտի կնքուի, առ առաւելն երկու ամիսէն աւելի երկար պիտի չտեւէ Պատերազմը։ Բայց այս զրոյցները բնաւ չեն հաստատուիր վաւերական աղբիւրէ։ Ինկոյն նախարարաց խորհուրդ մը գումարուեցաւ Լոնտոնի մէջ, բայց նիստէն վերջ դարձեալ ցրուեցան, ջնջելք ինկան այդ հաշտութեան զրոյցները։ Կէս պաշտօնական զեկոյց մը ծանոյց թէ Նախարարաց Խորհուրդը ընթացիկ քաղաքականութեան հետ կապ ունեցող խնդիրներու վրայ միայն խորհրդակցեցաւ։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՁԱՌ ՄԸ ՊԵՐԼԻՆԻ ՄԷՋ

Գերման ռուսերական Սենեակին տարեկան հացկերոյթին ներկայ էր անգլիացի Թոմաս Պարքլէյ նշանաւոր մարդաւէրը, որ խաղաղութեան առաջնակարգ բարեկամ մըն է, և նպաստակ ունի Թրձեցում մը առաջ բերել Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ, ինչպէս այդ նպատակաւ աշխատեցաւ և յաջողեցաւ Անգլիոյ և Ֆրանսայի համար։ Թոմաս Պարքլէյ բանախօսութեամբ մը ծանրացաւ Անգլիոյ և Գերմանիոյ արդի ձգտեալ յարաբերութիւններուն վրայ, որոնք վաճառականութեան համար աննպաստ են։ Թոմաս Պարքլէյ յայտարարեց թէ օ՛չ գերման և ոչ անգլիական կառավարութիւնները երբեք չեն կրնար մտածել պատերազմ առաջ բերել երկու ժողովուրդներու միջեւ։ Ատենաբանը շարունակեց. — «Տեսա՛րք իմ, ձեր նպատակը, ինչպէս նաեւ իմ բարեկամներուս նպատակն է փոխադարձ ատելութիւններուն դէմ կռուիլ։ Պէտք է յայտարարել թէ մեր ամէնուս շանը կը պահանջէ լաւ յարաբերութիւններ առաջ բերել և զօրացնել։ Ա՛յսարէր մեր երկուքին համար ալ բաւական մեծ է, և երկուստեք մեր երկու քին մղած ճարտարարուեստական պայքարը պէտք է միայն մեր մարդկային ոյժը և ճարտարութիւնը զօրացնէ։ Պէտք է կարելի եղածին չափ նուազեցնել մեր պատերազմական պատրաստութեանց ընդարձակման պատճառները, և վերջ մը տալ մեր երկուքին անվստահութեան ապագայ քաղաքականութեան վրայ։ Տեսա՛րք իմ կը յուսամ թէ ամբողջ Գերմանիոյ մէջ արձագանգ պիտի գտնէ ա՛ն նարժումը, զոր մենք այսօր հոս սկսանք և իմ անգլիացի հարեւանիցներս ալ ձեզի պէս համոզում պիտի գոյացնեն թէ մեր երկուքին ընդհանուր շանը կը պահանջէ երկուստեք համբերատար ոգի ցոյց տալ միայն։ և Արեւմուտքի ժողովուրդներուն մէջ ա՛լ աւելի սերտ միութիւն մը առաջ բերել՝ միջազգային բարեւոր յարաբերութիւնները վառ պահելու համար ինպատատ աշխարհի խաղաղութեան և քաղաքակրթութեան։ Եթէ այս նպատակին հասնինք, ա՛յն ատեն միայն թերեւս կարող ըլլանք ողջունել փիլիսոփաներուն և մարդասէրներուն երջանիկ երազը — համաշխարհիկ խաղաղութիւնը։» Որոտընդոստ ծափերով ընդունուեցաւ Թոմաս Պարքլէյի բանախօսութիւնը։ Գերմանիոյ պետական Խորհուրդին անդամ Ֆրէնցել, որ կը նախագահէր կարճ պատասխան մը տուաւ։ Ըսաւ ի մէջ այլոց.—«Կատարեալ համամտութիւնս կը յայտնեմ բացատրուած բաղձանքներուն, իբրեւ ներկայացուցիչ հոս հաւաքուած Գերման վաճառականութեան և գերման ճարտարարուեստին։»

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԵՒ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ.

— Կլասգոյի մէջ գումարուած Խաղաղութեան համաժողովը միաձայնութեամբ քուէարկեց չնորհակալութիւն և խնդակցութիւն յայտնել Էտուարտ Թագաւորին որ խաղաղասիրական ազդեցութիւն մը ի գործ կը դնէ թէ՛ իր երկրին եւ թէ միւս բոլոր եւրոպական Տէրութեանց խորհուրդներուն վրայ։ Համաժողովը յոյս յայտնեց նաեւ թէ խաղաղութիւնը անվերջով պիտի մնայ Բրիտանական Պետութեան կողմէ։ Ուրիշ քուէարկութեամբ մը Համաժողովը խնդութիւն յայտնեց թէ Եւրոպայի պետական մարդիկը հետզհետէ կ'ընդունին իրաւարարութեան բարիքները, և Տէրութիւնք հակամէտ կը թուին Լա Հէյի Ատեանին կամ չէզոք Տէրութիւններու դիմում ընել պատերազմ ընելէ առաջ։ Համաժողովին նախագահ Տր. Ուիլեըմ Ճէքս ըսաւ թէ անցեալ երեսուն տարիներուն մէջ վեց քրիստոնեայ Տէրութիւններ ութը հազար միլիոն անգլ. ոսկի ծախսած են պատերազմներու համար, որոնք միւս կողմէ ալ այդ Տէրութիւններուն բարոյական մակարդակը իջեցուցած են։ Ատենաբանը պախարակեց Ռուսիոյ արարքը Ծ. Արեւելքի մէջ, ուր պատասխանատու է ներկայ Պատերազմին։ Եթէ Անգիոյ դէմ պատերազմի սպառնալիք մը ըլլայ, Միացեալ Նահանգները պատուար պիտի կանգնին բրիտանական տէրութեան։ Ուրիշ ատենաբան մը յայտարարեց որ, թէեւ միջազգային խաղաղութեան խնդիրը ամէն գատէ աւելի յառաջդիմութիւն ըրած է, բայց սպառազինութեանց ծախքը երթալով կ'աւելնայ, մինչ նոյն համեմատութեամբ ալ կ'աւելնան աղքատութիւնը, թշուառութիւնը եւ անհանգստութիւնը։ Եթէ Լա Հէյի ատեանը չըլլար, ըսաւ, Անգլիա և Ռուսիա պիտի պատերազմէին Հելի վիճաբանի առթիւ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

«Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ»ի Փետրվար 17ի Եմբագրականեն

Օդերը քիչ մը աաքնալուն վրայ ռուսական հեծելազօրքերուն շարժումը դարձեալ սկսաւ։ Հեռագիրներուն մէջ ձիաւորներուն մասին տրուած թիւը նկատի առնելով, երկու երեք հեծեալ կիսաբաժիններ կը մասնակցին ճարոնական յառաջապահ գիծերը դարձեալ խուզարկելու համար սկսուած գործողութիւններուն։ Ասոնք երկաթուղիին արեւմտեան կողմի սահմանները կը խուզարկեն ըստ առաջնոյն, հետեւելով Խազախ զօրավար Միչէնքոյի ուղղութեան։ Այնպէս կը թուի թէ Ռուսաց յատակագիծն է իրենց բոլոր արագրելի ձիաւոր ուժերը բաց դաշտի վրայ գործածել, երբ դեռ գետերուն սառոյցները չէին հալած։ Որովհետեւ երբ գետերը սկսին իրենց սովորական բազմապատիկ հոսանքները, եւ այսպէս գարնանային եղանակին հետ նոր կացութիւն մը առաջ գայ, ամբողջ միջավայրը իր ռազմական վիճակը կը փոխէ և ռուս ձիաւորները չեն կրնար այլեւս այժմեան դիւրութիւնները վարստանալ։ Որով հեծելազօրքը իր գործունէութիւնը կը կորսնցնէ, քանի որ երկաթուղիին արեւելեան կողմի լեռնային գետինները, որոնց վրայ պէտք ժողի պատերազմը, անյարմար կ'ըլլայ հեծեալ զօրքերու գործածութեան։

Ակներեւ է ձիաւորներուն արդի ասպատակութեան ռազմագիտական նպատակը։ Ռուսք մատդիր չեն կրնար ըլլալ ասով պաչարել Ճարոնցիներուն ձախ կողը։ Բանի որ Կրիբընպէրկ իր բաւականաչափ ուժերով, որոնք գրեթէ փոքրիկ բանակ մը կը ներկայացնէին, չյաջողեցաւ իր այն խորհուրդին մէջ, հետեւաբար ասպատակ ձիաւոր նոր գունդերը ալ աւելի չեն կրնար յաջողիլ։ Նոյն իսկ ռազմագիտական պարզ խուզարկութեան մը մէջ ալ հաւանական յաջողութիւն չկայ, որովհետեւ ստուգապէս գիտենք թէ, Ճարոնական կողը այնպիսի ամրութիւններով ապահովուած է, որոնց դէմ Ռուսաց ոյժերուն անզօրութիւն է։ Այս նոր ասպատակութեան ամէնէն հաւանական նպատակն է ձիերուն համար մեծաքանակ խոտեղէն գտնել, գլխաւորաբար ինչպէս նոյն էր Միչէնկոյի նպատակը։ Եթէ ռուսական բանակը Շահոյի վրայ պարէնի կողմէ ամէն բան առատօրէն ալ ունեցած ըլլայ, տարակոյս չկայ թէ ձիերուն կերակուրը, մանաւանդ չոր խոտը կը պակսի։ Երկիրը ի՛նչ որ կ'արտադրէր, երկար տեսնէն ի վեր արդէն սպառած լմնցած է, եւ ա՛յնքան բազմաթիւ ձիաւոր գունդերուն պէտքերը այս մասին չի կրնար գոհացնել նոյն իսկ սիբերիական երկաթուղին, եթէ պէտք եղածին պէս բաւի ալ։ Այս պատճառաւ անհրաժեշտ է արշաւանք մը ընել Լիաօ գետին հարաւային մասին մէջ։ Միչէնքոյի արշաւախումբը կ'երեւի թէ այս առթիւ նոր-պատասուր արդիւնք մը ունեցաւ մինչեւ իր անյաջողութեան վայրկեանը ինքզինքի առնելու, և հետեւաբար Ռուս վերին հրամատարութիւնը արժան դատեց բազդը կրկին փորձել սառնահալի եղանակը չկսած.

ՆՈՐ ԱՐԳԵԼՔ ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ՅԱՌԱՋԽԱՂԱՑՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ԴԷՊԻ ՀԱՐԱՒ

Ճարոնցիք յաջողեցան օդը հանել այն կամարջները, որոնք գետերը հաղորդակցութեան մէջ դրած էին մինչեւ ռուսական դիրքերուն սառորոը։ Այս զոհողութեան հետեւանքը այն է որ Ռուսք պիտի չկրնան դէպի հարաւ յառաջանալ, երբ ձիւները հալելով գետերը ջուրով լեցուին։ Ռուսք կանխահոգութեամբ այդ կամուրջները ձգած էին գարնանային գործողութեանց համար։ Հիմակ այս յոյսն ալ ի դերեւ եկաւ։

ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ՀԻՒԱՆԴՆԵՐԸ ԵՒ ՎԻՐԱՒՈՐՆԵՐԸ

Զիֆուի Ռուս հիւպատոսը իմանալով որ Ճարոնցիք մտադիր են Բորթ Արթուրէն Զիֆու փոխադրել 2500 ապաքինուած հիւանդներ և վիրաւորներ, միջոցներ ձեռք առաւ այս փոխադրութեան դէմ, որովհետեւ. Զիֆուի մէջ բոլորովին կը պակսի հիւանդներու համար ամէն դեղ ու դարման։ Հիւպատոսը միջոցներ ձեռք առած է որ այդ հիւանդները եւ վիրաւորները Տալնիէն ուղղակի չգնեն։ Ռուսիա զրկուին, բայց այս խորհուրդին համար ալ մեծ դժուարութիւններ կան, քանի որ շոգենաւ չկայ, եւ Ճարոնցիներուն հոգը չէ բնաւ։

ՖՐԻՏՐԻԽ ԼԷՕԲՕԼՏ ԳԵՐՄԱՆ ԻՇԽԱՆԸ

Վիլհէլմ կայսեր հրամանաւ Ֆրիտրիխ Լէօբօլտ իշխան Ծ. Արեւելք պիտի երթայ՝ ռազմավարի գործողութեանց հանդիսատես ըլլալու։ Ն. Վ. հափտատութիւն արդէն գերման իշխան մը ասկից առաջ Բորթ Արթուր զրկած էր նօկիի պաշարման բանակին մէջ։ Լէօբօլտ իշխան քանի մը օրէն այս ճամբորդութեան պիտի ձեռնարկէ։ Անցեալ օր Բեռլերպուրկ գնաց Զարին ներկայանալու, այս առթիւ ասանելով նաեւ Վիլհէլմ կայսեր ինքնագիր մէկ նամակը։ Իշխանը Բեռլերպուրկի մէջ կարճատեւ բնակութենէ մը վերջ ձէնավայէն ծովու ճամբով Թիէնձին պիտի մեկնի։ Անկէց մտադիր է այցելել Բեքինի արքունիքին։ Անկէց ալ Մանչուրիոյ ռազմավայրը պիտի երթայ։

ԲՕՄԷՏՕՆՕՍՑԵՒ

Ռուս Սինոդին Աւագ Գրագիրը հանրահռչակ Բօպեմօնօսցեւ, որ արդէն խիստ ծերացած է, ծանր հիւանդութեան մը ալ ենթարկուած է։ Բոլոր կառավարական գործերէն ձեռնթափ պիտի մնայ ժիլկներուն խորհուրդով և այսուհետեւ պետական Խորհուրդներուն մէջ իր ներկայացուցիչը պիտի ըլլայ իր օգնականը Սապլեր։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԻՒԱՆԱԴԷՏԻ ՄԸ ՄԱՀԸ.

— Ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, Կ. Գոլսոյ ամերիկեան նախկին դեսպաններէն զօրավար Լուիս Ռէլլէ մեծաւ Ինտեանս Նահանգին Բրաֆօրտ քաղաքին մէջ։ 75 տարեկան էր։ Իրաւագիտութիւն ուսած էր և իբրեւ փաստաբան նշանաւոր էր։ Հիւսիսայնոց և Հարաւայնոց Պատերազմին ժամանակ հազարապետութեան բարձրացաւ։ Յետոյ Ուիթսն Նահանգին կառավարիչ եղաւ, և 1881էն 1885 Կ. Գոլսոյ ամերիկեան դեսպան, և ապա իր փաստաբանական արհեստը շարունակեց Բրոֆօրտսվիլի մէջ։ Իր հռչակաւոր պատմական վէպը, Պեն Հուր, Քրիստոնէական Վէպ մը, հրատարակուեցաւ 1880ին։ Բանի մը ուրիշ պատմական գործեր ալ հրատարակած է հեռաւեալ տարիներուն։

Նայէ Ֆրայէ Բրէսէի արտօնատէր Մորից Պէնէտիքթի երիցագոյն որդին, Տր. Բարի Պէնէտիքթ Եշ. օր Վիեննայի մէջ եռաւ 27 տարեկան։ Անցեալ տարի մահուանցած էր, և իր կնոջ հետ մեղրալուսինը անցնելու համար Կ. Գոլիս եկած էր։ Հոս հիւանդացաւ, և ա՛ցեալները Վիեննա գնաց, ուր մէկ քանի օրէն մեռաւ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԵՐԼԻՆ.— Բրուսիոյ Ֆրէտէրիք Լէոբոլտ իշխանը որ այժմ Բեթերսպուրկ կը գտնուի, Մանչուրիա երթալու պէտք չէ տեսած, որովհետեւ պատերազմը մօտերս պիտի դադրի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կը ծանուցուի թէ մեծ Տէրութեանց միջեւ խորհրդակցութիւններ կը կատարուին. Եւրոպական Տէրութեանց պատուիրակներէն համաձայնով մը կազմելու համար. որ պատերազմին վերջ տայ և հաշտութեան պայմանները որոշէ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԻ.— Զօր. Բուրօքաթքին կը հեռագրէ Զարին.— Զօր. Բոլիպարկի հրամանին տակ գտնուած կամաւոր որսորդ զօրքերը երբ Ճարոնի ձախ բանակեցին կողմերը հեռացուցին թշնամիները կը կատարէին, հասկցան թէ նոր զօրքեր և ռազմամթերք կը հասնին Ճարոնցիներուն։ Մեր ձախ թեւին վրայ մղել պարտաւորած կռիւները ի նպաստ մեզի արդիւնքներ ունեցան։ Բանի որէ ի վեր Ճարոնցիները կը ամրանալ և անոնք կը պատասխանեն։

ԲԱՐԻԶ.— Մուքտէնէ կը հեռագրեն թէ Փետր. 17ին Ճարոնցիք Ռուսաց վրայ յարձակեցան Օչիշոնի և Զինհօչանկի միջեւ ճամբուն վրայ։ Ճարոնցիք ետ մղուեցան։

ԼՈՆՏՈՆ. — «Տէյլի Քրոնիքլ»ի Մանչուրիոյ թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Ճարոնական բանակին կեդրոնական և ձախ կողմերը կը շարունակեն յարձակողականը, իսկ աջ թեւը ըսկրուած է պաշարել Ռուսաց ձախ թեւը։ Ռուսք բոլոր ճակատին վրայ դէպի հիւսիս կը քաշուին։

ԲԱՐԻԶ.— Կը ծանուցուի թէ Ամերիկեան նաւաբաններու մէջ չինուած 5 ընդհանրական մարտանաւերը հասան Ճարոնական Օգաքա նաւահանգիստը։ Այսպէս Ճարոնցիք 13 ընդհանրական նաւախումբ մը կ'ունենան։

—Բեթերսպուրկէ կը հերքեն այն լուրը թէ Զարը տեսակցած է քանի մը բարձր անձնաւորութեանց հետ, Ռուսիոյ պատուաւոր պայմաններով հաշտութիւն կնքելու մասին։ Ընդհակառակը Զարը աւելի ևս հաստատեր է պատերազմը մինչեւ յաղթութիւն շարունակելու իր որոշումը։

ԹՈՒՐԻՈ.— Կը ծանուցուի թէ նախկաղաքի մէջ պատրաստ են 35,000 Ճարոնցի զօրք որոնք անձանօթ ուղղութեամբ ճամբայ կը հանուին։ Կ'ըսուի թէ Վլատիվոսթոքի պաշարման բանակը պիտի կազմեն այս զօրքերը։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԻ.— Զօր. Կրիբընպէրկի ներկայացաւ Զարին և երկար ժամուան տեսակցութիւն մը ունեցաւ։ Կը ծանուցուի թէ քանի մը բարձրաստիճան զօրավարներէ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի. քննելու Սանտէբուի ճակատամարտին պարագաները և Բ. բանակին պաշտօնական հրամատար Կրիբընպէրկիի իրաւացի կամ անիրաւ ըլլալը։

— Զօր. Կրիբընպէրկ հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրաւ «Սէնթրալ Նիւզի Թղթակցին.—

«Ռուսերը անպատճառ յաղթակապիտի ելլէին պաշարման այն շարժումին մէջ զոր Ցունուար 24էն 29 կատարեցինք Ճարոնցիներուն դէմ Հունհոյի ձախ եզերքին վրայ։ Մեր այն զօրախումբերը որոնք պաշտօն ունէին հարաւային կողմէն պաշարել Ճարոնական դիրքերը. Սանտէբուի չրջակայ մէկ քանի գիւղերն ալ գրաւեցին և մօտեցան Սանտէբուի, ուր Ճարոնցիք բազմաթիւ զինուորներ հաւաքած էին։ Ճարոնցիք պարզապէս դժուարին կացութեան մէջ էին։ Թէեւ թիւով աւելի քիչ էինք, սակայն մեր բոլոր շարժումներուն մէջ կը յաղթէինք. ամբողջական յաղթութիւնը անպատճառ ձեռք պիտի բերէինք. քիչ մը օգնութեան պէտք ունէինք։ Երկու օր սպասեցինք օգնութիւն ստանալու համար, հաստատուն կենալով մեր դիրքերուն վրայ։ Ցունվար 28ի առտուն խնդրեցի Զօր. Բուրօքաթքինէն որ անմիջապէս օգնութիւն ղրկէ։ Ցունվար 29ին Բուրօքաթքին ծանոյց ինծի թէ պիտի չկրնայ օգնութիւն ղրկել և թէ պէտք է որ անյապաղ նահանջեմ։ Հետեւաբար այդ օգնութիւնը ստացած չըլլալուս համար հիւսիս հոս գանգատեցայ Զօր. Բուրօքաթքինի։ Կրիբընպէրկ յետոյ ըսաւ.— «Ես դարձանք, նահանջեցինք. սրտաբեկ էինք. կ'արտասուէինք վասնզի բացարձակապէս գիտէինք թէ պիտի յաղթուինք։

— Զօր. Սախարով կը հեռագրէ թէ Փետր. 17ին ռուս որսորդ կամաւոր մէկ զօրախումբը Շանթիրուի մօտ Ճունկուզներու խիստ զօրաւոր խումբի մը հանդիպեցաւ։ Կռիւ մը սկսաւ որմէ ետք Ճունկուզները վտարուեցան։

—Մոսկուայի կուսակալ Սերկեյ մեծ դուքսը մեռաւ։ Մեծ դուքսը ծնած էր 1857 ապրիլ 29ին։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երէկ նախագահեց Մայր Եկեղեցիի արարողութիւններուն և ճաշու գրքէն վերջ շարունակեց բացատրութիւնը «Հաւատով Խոստովանիմ»ին։

ԱՐԱՔԿԻՐԻ առաջնորդական ընտրութեան համար եռանուն ցանկ մը զրկուեցաւ Պատրիարքարանէն։ Ընտրելի նշանակուած են հետեւեալները։ Տ. Վահան Ծ. վրդ. Յակոբեան, Տ. Թաթուլ Ծ. Վրդ. Դուրեան և Տ. Դէորգ վրդ. Իրմանուսեան։

ԹԱՒՐԻԶի Մայր եկեղեցիին մէջ Թեմական պատգամաւորները նիստ գումարելով՝ նախագահութեամբ Փոխանորդ Տ. Մաշթոց վրդ. Փափազեանի միաձայնութեամբ Տ. Յովսէփ արքեպ. Սարաճեանը Ատրպատականի Առաջնորդ ընտրուած է։ Այս ընտրութեան առթիւ հեռագիր մը ուղղուած է ընդհ. Հայոց Ս. Հայրապետին աղերսելով հաստատել և հրամայել Տ. Յովսէփ Սրբազանի ընդունիլ իր այս պաշօնը։ Շնորհաւորական հեռագրեր ուղղուած են նաև Սարաճեան Սրբազանի։ Կը յիշուի որդեն թէ՝ Տ. Յովսէփ եպս. Սարաճեան Ս. Հայրապետին յանձնարարականով 1894ին Թաւրիզ գացած է նոյն ատենուան առաջնորդին, Տ. Սուքիաս եպիսկ. Պարզեանի մօտ։ Ատրպատականի Թեմին մէջ ո և է պաշտօն վարելու համար իբր Փոխանորդ չըլլած է գաւառները՝ Ղարաքաղ, Սալմաստ և ուրիշ տեղեր։ Տարի մը վերջ Տ. Սուքիաս արքեպ.՝ Սարաճեան Սրբազանը իրեն Տեղապահ թողլով՝ ինք վերադարձած է Ս. Էջմիածին։ Տ. Յովսէփ Սրբազան իր այդ պաշտօնին մէջ կը մնայ մինչեւ 1898ի սկիզբները։ Ապա վերադառնալով Ս. Էջմիածին 1898ին ձեռնադրուած է եպիսկոպոս։ Յետոյ Սրբազան Հայրապետը քարեհաճած է արքեպիսկոպոսութեան աստիճան չընորհել։

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱՔՈՒ Թաղ. Խորհուրդը հրաժարած ըլլալով անոր տեղ, տեղւոյն աւագերէց Տ. Ոսկի քհ. հինգանդամէ բաղկացեալ խորհուրդ մը կազմած և տեղեկագրած ըլլալով Ս. Պատրիարք Հայրը հաստատեց։ Ընդամենը են Սինեմ Փէչտիմալեան, Գառնիկ Աճառեան, Օնիկ Փափազեան, Աւետիս Տէր Մինասեան և Գեորգէ Զօպանեան էֆէնտիները։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը Աւագերէցութեան պաշտօն և Աւագութեան պատիւս տուաւ Իւսեփեար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Տ. Խորէն քհ. Փափազեանի։

ՎԱՌՆԱՑ գտնուող Տ. Դէորգ քհ. Դէորգեանը Յունուար 25ին Պուրկայ երթալով պաշտօնավարել սկսած է տեղւոյն եկեղեցիին մէջ։

ԻԶՄԻՐԵԱՆՑ Ճանաչաժողովը իր շաբաթ օրուան նստին մէջ նկատողու-

Քեան առաւ. Ցանձնաժողովին զրկուած գործերը, որոնց մասին արդէն նախապէս գրած էինք։ Այս գործերը թիւով վեց են և զրկուած են հետեւեալներէն. Գոլշէն՝ Թէոդիկ Լապինճեանէ և Մարկոս Աղաբէկեանէ, Խարբերդէն՝ Մաննիսճեան, Տիարպէքիրէն՝ Սրապեանէ, Տարէնտէէն Թուրճանէ, և Վանէն Տ. Սարգսեանէ։ Ցանձնաժողովը այս զրկուած գործերուն քննութեանը համար Մասնաբաժնի մը կազմեց հետեւեալներէն. Յ. Բարգէն վրդ. և Ռէթէոս Պէրպէրեան, Թովմաս Թէրզեան, Խաչիկ Ռ. զուրիկեան և Հրանտ Աճառեան էֆէնտիներէն։

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ Խորհուրդը պաշտօնագրով մը Ս. Պատրիարք հօր յայտնած է թէ Տօք. Թորգոմեան էֆ.ի տեղ անդամ ընտրուած Տօքթ. Տիրան պէյ Աճէմեանը, Խորհուրդոյ կողմէ միաձայնութեամբ ատենապետ ընտրուած է։

ԲԻՐԱՅԻ Ազգաժողովականը երկրորդ ատենապետ ընտրեց Տօքթ. Գաբամանեան էֆ.ին, եւ անդամ՝ Տիկ. Զարուհի Գալէմքեարեանը։

ԳՈՒՐԳԱՆ Պայրամի ծանին առթիւ Ս. Պատրիարք հօր կողմէ, Պատրիարքարանի աւագ գործակատար Արիս էֆ. Ֆէսճեան, շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Գէլլիկէի Նաբը պէյի, Ամէնճի Մէհմէտ Ալի պէյի, Մաքսային Խորհուրդին նախագահ Սիւրէյա պէյի։ Պետական Խորհրդոյ վերաքննիչ ատեանին նախագահ Ալի Տանիշ պէյի, Դատական Նախարարութեան Խորհրդական Անժէտ Շիւքրի պէյի եւ ուրիշ Պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարներու։

ՈՒՍՈՒՑՉԱՑ Օգնութեան Մնաւուկի հոգաբարձութիւնը վաղը նիստ պիտի գումարէ Դալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

ԶԵՆԿԻԼԷՐԷՆ Թղթակցութիւն մը ցուցաք կը ծանուցնէ թէ գիւղին ազնիւ երիտասարդներէն Մանուկ էֆ. Ճէպէճեան կնքած է իր մահկանացուն և յուղարկաւորութիւնը կատարուած է վայելուչ հանդիսաւորութիւնով։ Դժբաղդաբարոյները խօսուած են գեղգիր ոգեաւ։ Հանդուցեալը որդին էր Բերայի արժ. Տ. Գրիգոր քհ.։ Ճէպէճեանի օր ամէն խնամք տարած էր իր որդւոյն բարւոք դաստիարակութիւն մը տալու։ Մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք այս առթիւ որդեկորոյս քահանային։

ԱԾԽԱՐՀԻԿ ՆՕԹԵՐ

ԱՂՔԱՏԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՊԱՐԱՀԱՆԳԻՍԸ

Լոյսի, գոյներու և վառ ի վառ գեղեցկութիւններու ակնախտիղ հաստատութիւն մը և հոլանի թարիշ ուսերու ցուցադրում մըն էր Բանկալթիի Աղքատասէր տիկնանց պարահանդէսը որ Շբ. գիշեր տեղի ունեցաւ։ Բերայի Հայ եւ օտարազգի բարձր դասու ներկայացուցիչները իրենց փափուկ նրբին կենցաղագիտութեան շնորհներովը փայլեցան, եւ զիրար գլեցին անցան աշխարհիկ վայելչասիրութեան ամենանուրբ երանգներուն մէջ։

Պարասրահը դիւթական երեւոյթ մը առած էր Կարգադիր Մասնաժողովին շնորհալի անդամուհիներուն հոգածութեամբը։ Ջահերը ելեկտրական լոյսերու հեղեղ մը կը սփռէին անօրինակ յորդութեամբ եւ իրենց համասփիւռ ցոլքերը հոր նայուածքներու, վարդակարմիր այտերու և հրայքոտ ժպիտներու դիւթանքին խառնելով աւելի վառ ու շողշողուն պէյ ճոթիւն մը կը յօրինէին հմայնապատկերին վրայ։ Զիւնափառ կուրծքերը գրկող մարգարտեայ թանկագին մանեակներն ու գեղայարդար մազերու գանգուններուն մէջ փայփլող ադամանդեան վարսակալները ելեկտրական լոյսերկն կարծես բռնկած էին ու ակնախտիղ ցոլքեր կ'արձակէին։ Նրբաթել թափանցիկ շրջազգեստները ճարտար մատներու արուեստին հմայքը կը խտացնէին ժանեակներու եւ ղրաներու վէտ ի վէտ յորդութիւններուն մէջ։

Պարահանդէսին ներկայ էին Պելժիոյ դեսպան Կոմս Տիւռզէլ, Շուէտ Նորվեկիոյ դեսպան Մ. Պէք Ֆրից, Ֆրանսական դեսպանատան խորհրդական Մ. Պարադ, Զօր. Ֆէհիմ բաշա, Մէհմէտ փաշա, Ֆաիզ փաշա, Բ. Դրան Իրաւագէտ Խորհրդական Իսմայիլ Հագքը պէյ, Պետական Խորհրդոյ անդամ Սաֆքէթ և Նուրի պէյերը, Արամ և Սիսակ Ֆէրրա պէյերը, Բաղաքապետարանի պաշտօնատարներէն Բէնան պէյ, Տիւսաբ փաշա, Պէրթիէ փաշա և ուրիշներ, Տիկին Նշան էֆ. Սէֆէրեան և Օր. Սէֆէրեան, Նէշատ փաշազատէ Բէշատ պէյ, Նիհատ պէյ, պարկական դեսպանատան գործակատար Միրզա Մուսթաֆա խան, Գարարի փաշազատէ Իսմայիլ պէյ, Թատրոնները քննիչ Բէմալ էֆ., Հոլանտական դեսպանատան Ա. Թարգման Կարապետեան էֆ., Պելժիոյ դեսպանատան պաշտօնատարներէն Փիլիպսեան էֆ., Տէր և Տիկին Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան Տէր եւ Տիկին Ռուպէր էֆ. Եազճեան, Տէր եւ Տիկին Տիրան Կիւմիւշկիրատեան, Տիկին և Օր. Գարամանեան, Տէր և Տիկին Միհրան Տ. Ներսէսեան, Տէր և Տիկին Յովհաննէս Զիրաք էֆ. Թորոսեան, Յովհաննէս Խան, Տէր և Տիկին Սեպուհ պէյ Մագուսա, Տէր և Տիկին Մարդէն Յակոբեան, Տէր և Տիկին Մինրան Մուրատեան, Տիկին Յովհաննէս Յակոբեան, Տէր և Տիկին Վահան Էսաեան, Տէր և Տիկին Պետրոս Խորասանճի, Տէր և Տիկին Աասատեան, Տիկին և Օր. Կէօչէ օղլու, Հանրային Պարտուց վարչութեան իրաւագէտ խորհրդական Պետրոսեան էֆ. և Տիկնին ու աղջիկը, Սարգիս էֆ. Գնաճեան, Տիկին և Օր. Բուլճը. Վահան էֆէնտի Սուրէնեան, Թուսիկ էֆէնտի Սուրէնեան, Տէր եւ Տիկին Սերվիչէն. Արմենակ պէյ Սագըզ և քոյրը, Սիւրմէլեան էֆէնտի. Օր. Մըսրլը. Օր. Լուսեան, Արամ էֆ. Սամպոլլեան, Տիկին Գ. Զարուհի, Տէր և Տիկին Ազարեան Որդի. Տէր և Տիկին Կեսարեան, Պետրոս էֆ. Գուլումեան, Մկրտիչ էֆ. Թօքաթլեան, Տէր և Տիկին Տէօվլէթ, Գրիգոր էֆէնտի Հէքիմեան, փաստաբան Հմայեակ էֆէնտի Խոսրովեան, Աւետիս էֆէնտի Կիւլպէնկեան, Վիչէն էֆէնտի Գասապեան, Սրգուման էֆ., Հր. Միւզ էֆ., Նուռեան էֆ., ոսկերիչ Պապեան էֆ., Տէր և Տիկին Ֆէրատեան, Հանրային Պարտուց Վարչութեան փաստաբան Պրունսըզեան էֆէնտի, Բէքմէզեան էֆ.. Տէր և Տիկին Ց. Պապեան, Բերովբէ էֆ. Տամատեան, Զգօն էֆ. Խորասանճեան, Եղիազար էֆ. Ժամկոչեան, Մատթէոսեան էֆ. և քոյրը, Աստուածատուր էֆ., Մ. Տէտէպալ, Տոքթ. Գարամանի, Հրաչեայ էֆէնտի Տերոնէսեան, Արշակ էֆ. Բիւրքճեան, Ժիրայր էֆ. Մարկոսեան, Հրանտ էֆ. Շահպազ, Հալաճեան էֆ. Տէր եւ Տիկին Ճոն Էլիսաքօ, Մարքիզ Պրիտիէզ, Տիկին Սքիռնչի պէյ, Տոքթ. եւ Տիկին Վիօլի, Մ. Հաճիպիար, Բրէտի Լիմնէի պաշտօնեաներէն Մ. Շապէռ, Տիկին Կարճիուլօ, Օր. Զիկօմօլայա, Պաոն և Օր. տը Վանալէվռ, Կոմս և Կոմսուհի Օսգրորկ, Տէր եւ Օր. Զիքալիոդի, Մ. Զինկիրլի, Կրացի էֆ., Տէր եւ Տիկին Ցքաշիանի Տէր եւ Տիկին Լօմպարտօ, Մ. Սամանճի, Մ. Ֆէրնանտէզ, Օրօզտիպաք որդի, Մ. Ժիռօ. Բրուբի ներկայացուցիչ Մ. Հիւպէռ, Դնդ. Լօնկէմ, Տէր եւ Տիկին Ճանքօ Սգավրօ, Մ. Ժան Լոթֆեան, Մանզուսէի արտօնատէր Յովհաննէս Ֆ. Գայսէրեան և ուրիշ բազմաթիւ ծանօթ անձնաւորութիւններ որոնք Բերա Բալասի երեք լայնարձակ սրահներուն մէջ ամենայն ոգեւորութեամբ և կանոնաւորութեամբպարեցին։ Արդուզարդի և ադամանդներու պերճութեան կողմէ ուշադրաւ էին Տիկին Ռուպէր Եազճեան իր համակ սեւ շքեղազգեստովը, ոսկեհուռ զարդարանքներովը ու ժանեկներու թանկագին հովարովը, Տիկին Մարդէն Յակոբեան, ճերմակ շղարշէ շքեղազգեստ, շղաղանչեռ եւ փայլակնացայտ գլխազարդով, նաեւ կապոյտ ոսկեճամուկ թիթեռնիկով Տիկին Մուրատեան, ձիթագոյն սնդուսէ շքեղազգեստ, մեծարժէք վարսակալով մը, Տիկնոյք Շամամանճեան, Կէօչէ օղլու. Կիւմրիւկերատան, Իսաեան, Տիկին Լօմպարտօեան. եւն. Վայսի մէջ Արամ պէյ Կէօչէ օղլու. Արամ էֆ. Ստամպոլլեան, Տէր և Տիկին Լօմպարտօ, Տիկին Կիւմիւկերատան, Օր. Կէօչէ օղլու, Օր. Ներսէս առաջնութիւն ստացան իրենց թեթեւոտ, արագասահ պարովը։ Կէս գիշերին մօտ սկսաւ Բոդիյոնը. որ ընդհանուր ոգեւորութիւնը հրահրեց իր այլազան ֆիգիւռներովը ու անակնկալներովը։ Նախ գունագեղ ժապաւէններ բաշխուեցան պարուհիներուն որոնք այդ կապոյտ, կարմիր, ճերմակ ժապաւէններով զարդարուելէ ետքը անօրինակ եռատով մը նետուեցան այդ սիրուն պարին յորձանքներուն մէջ։ Բոդիյոնը կը վարէին Տիկին Սերվիչէն Օր. Ներսէս և Մ. Լիւսիէն տը Բիլիքօ։ Առաջին անակնկալը պատճառեց երեք մէդրի չափ բարձր հաստակով սիրուն օրիորդ մը որ սրահին շրջանն ընելէ և ամէն տեղ վարդ ժպիտներ ցանցնելէ ետքը մեկնեցաւ։ Երկրորդ անակնկալն էր գունագեղ թիթիկներով զարդարուն կառք մը որու մէջ գտնուած փոքրիկ սիրուն թմբուկներն ու շեփորները բամնուեցան։ Վերջինն մը եւս՝ և ահա խլացուցիչ ժիսոր մը սկսաւ սրահին մէջ, Նուագարանները ներդաշնակ երգերուն հետ սիրուն աններդաշնակութիւն մը կազմելով։ Բարեբախտաբար շատ չեւեւեց այս շեփոային ու թմբկային երաժշտութիւնը ու իսկոյն ոտքի տուաւ ուրիշ անակնկալ մը։ Լուսաշղջում կառք մը սկսաւ յառաջանալ կանացի գլխարկներու և գաւազաններու ճոխ մթերքով մը որ իսկոյն բաժնուեցաւ ներկաներուն։ Թափորին առջեւէն երկու շարժուն հայելիներ կը տարուէին որպէսզի գլխարկները դրուին վայելչօրէն։ Կ'ըսուի թէ այս նուէրներուն համար Յանձնաժողովը 80 ոսկի աւելի ծախսած է։ Կը կարծէինք որ պարահանդէսն իր ոգեւորութենէն քան մը պիտի չկորսնցնէր եթէ այս գումարը բարգաւէր զուտ հասոյթին վրայ որ 500 ոսկիի հասած է, կ'ըսուի։

Պարերը տեւեցին մինչեւ առաւօտ, միենոյն ոգեւորութեամբ և բոլոր ներկաները մեծարուեցան ճոխ պիւֆէէն, որ յարդարուած էր գորգերով, ջահերով ծաղկամաններով և ուրիշ թանկագին տէֆոներով պճնուած շքեղ սրահի մը մէջ։

Պարահանդէսէն ետքը ճոխ նախաճաշ մը տրուեցաւ Սբ.անթիի սրահներուն մէջ, ուր ներկայ գտնուեցան Տիկին և Օր. Բորթուկալ փաշա, Տէր և Տիկին Մարդէն Յակոբեան Տէր և Տիկին Կիւմիւշկերատան, Տէր և Տիկին Շամամանճեան խան, Տէր և Տիկին Հիւրմիզ, Տէր և Տիկին Խորասանճի, Տէր և Տիկին Էսաեան, Տիկին և Օր. Սէֆէրեան, Մ. Միցցի, Սագըզ էֆ. եւն., եւն։

Աղքատասէր Տիկնանց պարահանդէսը իր պերճութեամբ ու կանոնաւորութեամբ արդարապէս խլեց առաջնութեան դափնին Բերայի նմանօրինակ խրախճանութեանց մէջ։

Այրի Տիկ. Իսկուհի Գէորգեան, Տէր և Տիկին Միհրան Զօպանեան եւ զաւակունքը, Տէր եւ Տիկին Աւետիս Միրասեէի եւ զաւակը. Այրի Տիկին Էլպիս Գէորգով և զաւակունք (Դաւիրէ), Տէր եւ Տիկին Խաչիկ Քէրիմեան Տէր եւ Տիկին Մաթիկ Դէորգով եւ զաւակունք (Ճիպութի), Տէր Սահակ քհնյ. Փափազեան երիցուհի եւ զաւակունք. Այրի Տիկին Մաննիկ Գաբրակօզեան եւ զաւակունք Օր. Գոհարիկ Փափազեան, Տեար Օննիկ Փափազեան (Ապիս-Ապապա), ինչպէս նաեւ Պէօրէքճեան, Ֆրանկիլով և Գասպարեան ընտանիքներ, ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զդաստաղէտ մահ

ԿԻՒԼՊԷՍԷՐ էֆ. ԳԷՈՐԳԵԱՆԻ

որ յետ կարճատեւ հիւանդութեան կնքեց իր մահկանացու կեանքը երէկ երեկոյ։ Ազգականք եւ բարեկամք կը հրաւիրուին յուղարկաւորութեան տրխուր արարողութեան որ պիտի կատարուի վաղը երեքշաբթի ժամը 4½ին (ը. թ.) Դալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցին ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինը, եւ ապա մարմինը պիտի ամփոփուի Շիշլիի Ազգ. Գերեզմանատունը իրենց յատուկ դագաղանին մէջ։

Եէնի Դարբ. 1905 Փետրուար 7

Մահազդ չընդունողներն կը խնդրուի իրր այն նկատել ներկայս։

Արշակ էֆ. Անդրանիկեան, Տէր և Տիկին Վռամշապուհ էֆ. Մանուկեան (փաստաբան) Գարեգին էֆ. Մանուկեան, այրի Տիկին Աղաւնի Անդրանիկեան, Այրի Տիկին Մարեէնէ Թադէոս Կարապետեան, Մագուսա էֆ. Անտոնեան, Տէր և Տիկին Յովհաննէս Անտոնեան, Պատուական էֆ. Անտոնեան, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր էֆ. Թաքլեան խորին ցաւով կը ծանուցանեն զդաստաղէտ մահ

ՏԻԿԻՆ ԵՐՋԱՆԻԿ ԱՆԴՐԱՆԻԿԵԱՆԻ

իրենց կնոջ քրոջ. մօրեղբօր դստեր, որ յետ երկարատեւ տաժանելի հիւանդութեան կնքեց իր մահկանացուն։ Յուղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցին, Փետր. 8. Գշ. ժամը 5ին (ը. թ.), ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինը։

Սամաթիա. 5 Փետր. 1905

Ց. Գ.— Մասնաւոր մահազդ չըրկուած չէ։

ՄՐ. ՃՕՐՃ ՊԷՅՔԸՐ

ՄԵՌԱՎ

Բերա, իր տան մէջ՝ 88 տարեկան

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր, ժամը 1.30ին կէս օրէ վերջ Բերայի Անգլիական Գրիմիէն Մէէմորիալ Զբրչ ժառուռին մէջ. և ապա մարմինը պիտի ամփոփուի Սկիւտարի անգլիական գերեզմանատունը։

Կամուրջէն յատուկ չոգենաւ մը պիտի մեկնի ժամը 2.30ին։

☛ Կարդալ Մահմուտ Փաշա, Ի· ՖԷՍՃԵԱՆ դեղարանի Զկան իւղի ծանուցումը Դ· եր եսք։

ՖԱՐԻԶԻ ԹՈՐԳԱՆ
BOURSE DE PARIS

18 Փետրվար 1905

Ֆրանս. 3% Français)	99	90
Ռէժի (Tab. Turcs)	366	—
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	90	20
Երկաթուղի (Lots Turcs)	131	75
Պանք Ոթթ. (Banque Ott.)	598	—
Թրանսվաալ (Transvaal)	96	—

ՆԵՐՔԻՆ

ՁՕՐ. ՍԹԷՓԱՆԻ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Սեն-Նիֆօլա ռուսական չոգենաւը իր մէջ ունենալով Զօր. Սթէփանէ, Տիկ. Սթէփանէ, Բարթ Արթուրի ռուս զօրավարները և ուրիշ սպաներ և զօրքեր. Շաբաթ իրիկուն անցան Տարտանէլէն, ուր, տեղւոյն ռուս հիւպատոս, Մ. Ֆոնթոն, պաշտօնեաներով նաւ գնաց և ծաղկեփունջ մը նուիրեց Տիկ. Սթէփանէի։

Սեն Նիֆօլա չոգենաւը նոյն գիշեր ժամը 5½ին հասաւ Պոլիս և Աթբէ Գարուի առջեւ խարսխեց։ Ռուս դեսպանատան խորհրդական Մ. Սվէչին, Ա. Թարգման Մ. Մայքովի, Ա. քարտուղար Մ. Նէլիտոֆի, զինուորական կցորդը և ուրիշներ՝ դեսպանատան շքեմակոյկով, իսկ Բուպանեց ռուս պահականաւին հրամատարն ու մէկ քանի սպաներն ալ պահականաւին շքեմակոյկով անմիջապէս Աթբէ Գարու գացին և չոգենաւ ելնելով բարի գալուստ մաղթեցին Բորթ Արթուրի ռուս զօրականներուն։

Երէկ առաւ. չոգենաւը խարսխեց Ֆենարգլբի առջեւ։ Դեսպանատան Գ.րդ և Դ.րդ թարգմանները չոգենաւ երթալով ցերեկուան ճաշը ըրին Զօր. Սթէփանէի հետ։ Ժամը 6½ին դեսպանական շքեմակոյկով Զօր. Սթէփանէ և ուրիշ սպաներ Թօփհանէի քարափը ելան ուրկէ դեսպանական կառքերով հասան Բերա. ռուսական դեսպանատունը։ Տիկին Սթէփանէ անհանգիստ ըլլալով՝ չընկերացաւ իր ամուսնոյն։ Դեսպանը բարի գալուստ մաղթեց Զօր. Սթէփանէի և պատուասիրութիւններ կատարեց։

Իրիկուան մօտ Զօր. Սթէփանէ այցելեց ռուս հիւպատոսարանը ուր եւս պատուասիրութիւններ եղան և հանդիպեցաւ Ա. Թարգմանն Մ. Մայքովի հետ Զօրավարը անցաւ Պոլսոյ կողմը և այցելեց նշանաւոր վայրերը։ Ժամը 10ին քարափ վերադարձաւ և հանդիպեցաւ դեսպանական շքեմակոյկով ուղղուեցաւ Սեն Նիֆօլա չոգենաւը։ Ռուսական դեսպանն ու դեսպանուհին ողջերթ մաղթեցին չոգենաւին մէջ Զօր. Սթէփանէի եւ իր Տիկինին, որուն գեղեցիկ ծաղկեփունջ մը նուիրեց դեսպանուհին։

Շոգենաւը ժամը կէսին ճամբայ ելաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՑ.— Վեհ. Սուլթանին դուստրը Բարթրպաշիւ Նաիլէ Սուլթան՝ Դատական Նախարար Ապտիւրրահման փաշայի որդւոյն՝ Պետական Խորհրդոյ անդամ Արիֆ Հիքմէթ պէյի հետ, շնորհիւ Աստուծոյ մատուոր ամուսնութեան առթիւ, Կայս. Իրատէ մը արտօնեց իրենց նշանախօսութիւնը։

ԲԱՆԱՎԱՃԵՐԻ ԵՒ ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ.— Մաքսային վերատեսչին նախագահութեամբ յանձնաժողովը Բարափներու Ընկերութեան հետ իր բանակցութիւնները աւարտեց մաքսատուներու շինութեան մասին և տեղեկագիրը մատոյց ինչպէս գրած էինք։ Տեղեկագրին հաստատ քարափի Ընկերութիւնը տրամադրելի պիտի ընէ Պոլսոյ քարափին բոլոր եզերքը Սիրքէճիէն մինչեւ Էմին Իօնիւ, նոր մաքսատան շինութեան համար։ Էմին Իօնիւի կողմը պիտի չինուին մաքսային մթերանոցները։ Շինութեանց ամբողջ երկայնքը պիտի ըլլայ շուրջ 350 մեթր։ Մաքսատան արդի շէնքը և տեղը Ընկերութեան պիտի մնայ։ Գալաթիոյ Ղալաթիոյ կողմին, Ընկերութիւնը տրամադրելի կ'ընէ Թօփհանէէն մինչեւ 183 մեթր երկայնքով եզերքը։ Իրաւ է թէ Ընկերութիւնը իր նախնական պայմանագրին մէջ Ղալաթիոյ քարափին վրայ այդչափ տեղ տալ ստանձնած չէր, բայց Թօփհանէի այդ կողմերուն քարափի գեանին արժէքը յատ աւելի ածան է կամուրջին մօտակայ մասերէն։ Ինչպէս կը տեսնուի Պոլսոյ կողմի նոր մաքսատունները և մթերանոցները մեծ դիրութիւն պիտի ընծայեն վաճառականներուն, որոնց ապրանքները չոգենաւերէն ուղղակի մաքս պիտի փոխադրուին, ինչ որ այժմ չկրնար կատարուիլ։ Այս հաստատութեան իրր հետեւանք, կառավարութիւնը Ընկերութեան պիտի տայ իր գալուստներուն ստացուածքի գիրերը։

ՊՈՂՏԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Կայս. կառավարութեան և Նստատուի երկաթուղիի ընկերութեան միջեւ կարծիքներու նախնական փոխանակութիւն մը կատարուեցաւ Պաղտատի երկաթուղիին երկրորդ մասին շինութեան համար, Էրէյլիէն սկսելով։

ՀԱՆՔԵՐԸ.— Զեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց Կայսրութեան ամէն կողմը գտնուած և չահագործման յանձնուած հանքերը աւելի եւս ընդարձակել, անոնց արտադրման մասին դիւրութիւններ ընծայել և օտար հրաւիրակներու վրայ անոնց մրցումը ապահովել։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Գերման կայսրը Սեւ Արծիւ պատուանշանը տուաւ Պուլկարիոյ Ֆէրտինանտ իշխանին։

—Ռուսեւպուլկար առեւտր. պայմանագիրը ստորագրուեցաւ ամսոյս չորսին։

ՕՏՍՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ֆրանսական կառավարութիւնը Ակադեմական Պայծառութեան աստիճանը տուաւ Տարտանէլի Ֆրանսական հիւպատոսարանին օգնական Թարգման Յակոբեան էֆ.ի, Կիրասունի Ֆրանս. փոխհիւպատոս Մ. Քօլլարոյի և նուագի ուսուցիչ Մ. Մանասի։

ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԻ փոփոխութիւնները ժամանակին կառավարութեան չտեղեկագրող խանի և պանդոկի վարձակալներուն համար ձեռք առնուելիք միջոցներուն մասին օրինագիծ մը պատրաստուած էր։ Հրաման տրուեցաւ փութով գործադրութեան դնել այդ օրինագիծը։

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ՄԵՏԱՔՈՒՍ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ.— Պոլսոյ երկրագործական. ճարտարարուեստի և Առեւտրական Սենեակը իր վերջին նիստին մէջ զբաղեցաւ Թուրքիոյ մէջ արուեստական մետաքսի համար խնդրուած արտօնութեամբ։ Սենեակը, ճարտարարուեստի և վաճառականութեան ազատութեան կողմնակից թէեւ, բայց անօգուտ նկատեց արհեստական մետաքսի հաստատութիւնը որ վտանգաւոր մրցում մը պիտի մղէ օսմ. շերամարուծութեան դէմ որովհետեւ կ'ապրուին հաղարաւոր ընտանիքներ։ Միւս կողմէ ապառողներ արհեստական մետաքսէ չպիտի օգտուին այնչափ որչափ բուն մետաքսէն։ Թէև Բարիզի Վիեննայի և Պէրլինի մէջ արհեստական մետաքսէրէ կերպասներ կը գործածուին, բայց բուն մետաքսին փայլը չունին և դիրաւ կը զանազանուին անկից։ Արհեստական մետաքսէ կերպասներ կը ներածուին Թուրքիա, բայց օսմանցի սպառողները պէտք է այս կեղծ ապրանքներուն դէմ՝ խստութեամբ վարուին։ Ամէն մարդ կրնայ իր ուզած ապրանքը ծախել, բայց վաճառորդը իրաւունք չունի իբր անեղծ մետաքս ծախել զանազան նիւթերէ չնուած կերպասները։

ԶՐՀԱՆԿԻՐ ԶՕՐԲԵՐԸ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց 600,000 ղրշ. յատկացնել Ջրհանկիր զօրագունդերուն կատարելագործման համար։

ՀԱՆՐՕԴՈՒՏ Շինութեանց Նախարարութեան Թարգմանութեանց դիւանին քարտուղար Պօղոս էֆ. Նոյն դիւանին Ա. Միւմէյիզ կարգուեցաւ։

ԵՔՐԱՏ և Տիգրիս գետերուն մասին պէտք տեսնուած շինութեանց մասնագիտական տեղեկագիրը, ծախքերու ցուցակին հետ, մատուցուեցաւ պատկանեալ պաշտօնարանին։

ԲՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷԻ Բարիզի կեդր. հաստատութեան Տնօրէն անուանուեցաւ Մ. Բիւրսաբ։

ԱՐՄՏԻՒԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ. — Անցած շաբթու տեղական ցորեններուն վրայ գիները ամուր էին, մինչ օտար արտիքներուն վրայ բնաւ փոփոխութիւն չեղաւ։ Տեղական ցորեններուն գիները անոր համար կը բարձրանայ, որովհետեւ փռապանները սկսած են անկէց գործածել։ Միւս կողմէ ալ ձմեռը կանուխ սկսած ըլլալով ցանքերը անցած տարուընէ 100ին 35 պակաս են Անատոլուի մէջ։ Ամէն օրուան առաքումները, 24 վագոն, տեղական սպառման անբաւական են, Պուլկարիայէն ալ ապրանք չգար ժամանակէ մը ի վեր, և ջաղացքներուն ու մթերանոցներուն մէջ ալ արմատիք մնացած չըլլալով գիները բաւական կանոնաւորցած են մեր հրապարակին վրայ և ա՛լ վախ չկայ գիներու անկումէ մը։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ԴԷՊՔ ՄԸ.— Անցած օր 20—25 տարու, դեղնօրակ և անպեխ երիտասարդ մը կը ներկայանայ Եէնի Պազչէ բնակող մանկաբարձուհի Հանիֆէ հանըմի տունը և դայեկին կ'ըսէ թէ Թօփհանէ, Թահիր պէյի տունէն կ'ուղղեն զինք։ —«Ահա կառքն ալ պատրաստ է» կ'ըսէ մարդը։ Իրաւ ալ կառքը պատրաստ էր և Հանիֆէ հանըմ կը ճանչնար Թահիր պէյը. որով վար կ'իջնէ և կառք կը մտնէ։ Անցած նօթը կառապանին քով կը նստի և երբ կամուրջ կ'հասնին, վար կը ցատքէ և կառքին դուռը բանալով կ'ըսէ.

—Էպէ հանըմ, ատ տեղ աւանդ մը կայ, երեք մէհիտ տուէք առնեմ, տուն երթանք նէ կուռամ։

Կինը վստահութեամբ կուտայ և մարդը կ'անհետանայ։ Վայրկեանները կ'անցնին, կէս ժամ կ'ըլլայ բայց եկող գացող չկայ։ Ասոր վրայ դայեկը կը հրամայէ կառապանին Թօփհանէ երթալ և երբ ակնարկուած անձին տունը կը մտնէ, ամէնքը կը զարմանան։ Գործը կը պատմէ. խարէութիւնը երեւան կ'ելլէ, և դայեկը իր 3 մէհիտը ողբալով տուն կը դառնայ։ Գալով մեր առաւ. փախաւին, պարապ չկենար անալ։ Երբ կը տեսնէ որ կառքը կամուրջէն անցած է արդէն, կը դառնայ դայեկին տունը և ըսելով թէ 16 օրի չափ չպիտի գայ, ճերմակեղէնները կ'ուզէ։ Դայեկին աղջիկները կը հատան և մարդուն կը յանձնեն ծրար մը ճերմակեղէն և 3 ոսկի արժէքով չարտաճ մը։ Դայեկը երբ լսեց այս ամէնքը, քիչ մնաց պիտի նուաղէր։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Երկկ առաւ. ժամը 3ին, գողեր մտան Բերա Զաղաքճեան գոնորալճառատունը և մաս մը գոհարեղէն գողցան։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ գողերը ձերբակալելու համար։

ՀՐԴԵՀ.— Շբ. գիշեր, ժամը 9ին, Բերա, Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին դէմ, Բասաժ Գրէքէն, Նպարավաճառ Նիքօլայի խանութէն հրդեհ ծագելով, այրեցան նոյն խանութը, վրայի սենեակներով և յարակից խանին 3 սենեակները։ Նպարավաճառին խանութը ապահովագրուած էր։

—Բերայի Այ Թրիատա եկեղեցիին մէջ հրդեհ ծագիլը գրած էինք։ Անմիջական օգնութեանց շնորհիւ, միայն ձախ կողմի վերնատան սանդուխը այրեցաւ և բոցերուն առաջքը առնուեցաւ։

—Եանեայի մէջ անցած Դ. գիշեր հրդեհ ծագելով այրեցաւ օճառի գործարան մը։

ՈՃԻՐ.— Ֆընտրգլբի կողմը սրճարար Բամիզ. որ անցեալներէ վիրաւորած էր Գալեոնէը Դուլլուքի բնակիչներէն ծանօթ ձկնավաճառ Գէորգ աղա Մարտիկեանը, չաբաթ օր ձերբակալուեցաւ։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ

Այս գիշեր ժամը 8½ի միջոցները Պոլիս Ֆինճանճըլար Եօգուլու, Բիզա խան, Քէօլէ Օղլու Արամ էֆ.ի պատկանած և Թասագճի Իլիաս Դարբազոնի վարձու բռնած լամպաճիի վաճառատունէն հրդեհ ծագելով քովը գտնուած 9 ուրիշ խանութներու հետ այրեցան, որոնց ապրանքներն ալ կը պատկանէին Իլիաս էֆ.ի։

Շէնքը և ապրանքները ապահովագրուած էին։

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ
ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ՆԵՏԱՆԱՔՕՍՍԷԹՔԻՆ
ՕՐ. ՎԵՐԺԻՆԻ Ա. ԳՕԼԱՆՃԵԱՆ
ԳՐԻԳՈՐ ԷՖ. Մ. ԿԻՒՐՃԵԱՆ
ԽՕՍԵՑԵԱԼՔ

Սկիւտար. 30 Յան. 1905

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն Հեռագրական Գործակալութենց կողմէ մեզ հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրներ. —

ԲԱՐԻԶ, 19 փետրվար.— Բեթերսպուրկէ կը հեռագրեն թէ, Զարը հրամայած է որ Սէրկէյ մեծ դուքսին Բեթերսպուրկի մէջ թաղումը յետաձգուի։ Մեծ դուքսը պիտի թաղուի Մոսկուայի Մայր եկեղեցին։

—Զօր. Քուրոքաթքին կը տեղեկացնէ իր կառավարութեան թէ Քունկուզները ճաքոնցիներուն հրամատարութեամբ կրկնակ փորձեր կը կատարեն Կունչուլիսի երկաթուղին քանդելու։

ՀՌՈՄ.— Գերման դեսպանը Միլան հասաւ։ Լիվոռնո պիտի երթայ ուր կը գտնուի իր նշանածը։

ԼԱԼԱԹԻՈՅ ՍԵՂՄԱԼԱՆԷ

5/18 Փետրվար 1905

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ ցրտկան գոցուածքը	97.16½
Հինէն բարձր գիներ	97.23½
Վար գիներ	97.14

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուածքը Ֆր.	127.50
Երէկուան բարձր գիներ	127.75
» վար »	127.50

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի 6

Վայրի Հնդիկները

ՏԱԳՆԱՊԱԼԻՑ

ԷՒ ՏՈՒԱՄՕՔԻՔ ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՒԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄՕՆ

Գ.

ՇԷՆՔԸ

Տանտէրը սկսաւ խնդալ։

—Եթէ մինակ ատոր համար է, կրնաք սեղան նստիլ ամերիկուդ։ ըսաւ։

—Պիտի գա՞յ։

—Ընդհակառակն։

—Ինչո՞ւ պառաւի զարմանքով և մտահոգութեամբ։ Մեկնեցա՞ւ։

—Երեկ ժամ կայ մեկնիլը։

Բայց դէմքին այլայլութիւնը տեսնելով, աւելցուց,

—Շատ չքաշած, կը տեսնենք զինքը, հանդարտ եղիր։

—Այս առաւ տեսա՞ք զինքը ուրեմն։

—Անշուշտ, միասին դուրս եկանք։

—Անշուշտ որսի գացած է։

—Հաւանաբար։ Միայն թէ ո՛վ գիտէ ի՛նչ որսի հետամուտ է։

—Այս բացակայութիւնը շատ կը սրտնեղէ զիս։

—Կ'ուզէր ձեզ հետ խօսիլ, ձի նստելէ առաջ, բայց մտածելով որ շատ յոգնած էիք, չուզեց անհանգիստ ընել ձեզ։

—Անշուշտ պիտի գայ։

—Չեմ գիտեր։ Տան Զէնօ կապրալ այնպիսի մարդ մըն է որ սովորութիւն չունի իր գործերը պատմել դէմը ելլողին։ Ամէն պարագայի մէջ, շատ պիտի չուշանայ։ Այս իրիկուն կամ վաղը կը տեսնենք զայն։

—Չա՛ր սատանայ, ինչ ընելու է հիմա, ես որ յոյս անոր վրայ դրած էի։

—Ինչո՞ւ։

—Ճամբան գիտնալու համար։

—Եթէ մինակ ատ է, հոգ մի՛ ընէք։ Ցանձնարարեց որ մինչեւ իր գալը դուրս չելնէք։

—Սակայն չեմ կրնար այսպէս ձեր առունը մնալ։

—Ինչո՞ւ։

—Վասն զի կը վախնամ որ ծանրութիւն կուտամ։ Դուք հարստատ չէք, ինչպէս որ ըսիք, և օտարական մը նեղութիւն պիտի պատճառէ անշուշտ։

—Տէ՛ր, պատասխանեց խոսակիցս, օտարական հիւրերը Աստուծոյ կողմէ կը ղրկուին։ Վա՛յ այն մարդուն որ պէտք եղած յարգանքը չընծայեր անոնց։ Եթէ նոյն իսկ ամիս մը բնակիլ ուզէք իմ խոնարհ բնակարանիս մէջ, երջանիկ և ուրախ պիտի ըլլամ։ Ուրեմն մի՛ պնդէք, խնդրեմ, և անկեղծօրէն ընդունեցէք հիւրընկալութիւնս։

Առարկութիւն մը չէի կրնար ընել այլ եւս։ Հետեւաբար համակերպեցայ սպասել մինչեւ Տան Զէնոյի դարձը, և խոսակցիս հետ առուն գացի։ Նախաճաշը զուարթ եղաւ։ Մայր ու աղջիկ ամէն խնամք և հոգածութիւն չտալ ելեին ինծի։ Ձայնն անմիջապէս եաքը երբ Տան Դօրիպիս կը պարտաստուէր ձի նստիլ իր բազմաթիւ ոչխարներուն վրայ երթալ հսկելու համար, խնդրեցի ընկերանալ իրենց Ընդհանուր Զիս Թամբեցի և մինչեւ սարշալ մեկնեցանք դաշտին մէջէն։ Տանտիրոջ ընկերանալով, նպատակս էր ո՛չ թէ աւելի կամ նուազ հաճոյալի պատմ մը կատարել, այլ մեր առանձնացումէն օգտուելով ճարտարօրէն խոսեցնել տանտէրը ընկերոջս վրայ, որպէսզի կարենամ կատարելիք մը կազմել ինծի համար անթափանցելի հանելուկ մը եղած այն մարդուն վրայ։ Բայց բոլոր ջանքերս անօգուտ եղան, բոլոր նրբամտութիւններս ջուրը ինկան։ Տանտէրս բան մը չէր գիտեր կամ թէ, ինչ որ աւելի հաւանական էր, բան մը չէր ուզեր ըսել։ Իր անձնական գործերը ամենայն յոժարութեամբ պատմող այս մարդը վերջին աստիճան գաղտնապահ կ'ըլլար երբ խոսակցութիւնը Տան Զէնոյի վրայ կը դառնար։ Այս մասին բոլոր հարցումներուս ո՞վ գիտէ, ո՞վ գիտէ կ'ըսէր։ Վերջապէս յոյսս կարեցի և իր հաւերուն վրայ խոսեցայ, որոնց մասին նոյն իսկ փափաքածէն աւելի տեղեկութիւններ տուաւ դուարարութեան վրայ արհեստական ծնողութիւններ տալով զրոյ պարտաւորուած էի մարկ ընել առերևոյթ հետաքրքրութեամբ։ Մինչդէռ եաքը ժամը 3 ին առեւտրները, Տան Դօրիպիս ծանօյց որ մեր պտոյտը աւարտած էր և տուն պիտի դառնայինք, որմէ 4-5 փարսախ հեռացած էինք։ Հինգ փարսախի ճամբորդութիւն մը անխուսափելի ձիերու վրայ հեծած այս մարդիկներուն համար պտոյտ մըն է միայն։ Երկու ժամ չքաշած, մօտեցանք տունին։ Զիւաղ մը սարշալ կը վազէր մեզ դիմաւորելու։ Այս ծիւաղը Տան Զէնոն էր որ չուտով միացաւ մեզի։

—Վերջապէս ելանք, ըսաւ։ Ժամէ մը ի վեր ձեզ կ' սպասեմ։

Ցեռոյ խօսքը ուղղելով աւելցուց,

—Ձեզի հաղորդելիք անակնկալ մը ունիմ որ կարծեմ թէ հաճելի պիտի ըլլայ ձեզի։

—Անակնկա՞լ մը։ Ինչ է։

—Պիտի տեսնէք։ Համոզուած եմ որ չնորհակալ պիտի ըլլաք ինծի։

—Կանխաւ չնորհակալութիւնս կը յայտնեմ, ըսի, առանց գուշակել չանալու թէ ինչ տեսակ անակնկալ մըն էր։

—Նայեցէք, ըսաւ ձեռքը դէպի տան կողմը երկնցնելով, որուն հասնելու համար հարիւր քայլի չափ հաղիւ ունէինք։

—Սառաջնորդս, պոռացի, ճանչնալով Հնդիկը որ ծառի մը կապուած էր։

—Նոյն ինքը։ Ինչ կը խորհիք այս բանին վրայ։

—Իրաւ որ հրաշք մը կ'երևայ ինծի։ Չեմ հաւանար թէ ինչպէս կրցաք այսքան շուտ ձեռք անցնել զայն։

—Օ՜հ, շատ դժուար չէ, մանաւանդ այն տեղեկութիւններով զոր տուիք ինծի։ Ասանդ որջեր ունին որոնցմէ չենք հեռանար երբեք և ուր կը դառնան միշտ ուշ կամ կանուխ։ Դարտին ամէն կողմերը որ չուտով միացաւ մեզի։

—Վերջապէս ելանք, ըսաւ։ Ժամէ մը ի վեր ձեզ կ' սպասեմ։

Ցեռոյ խօսքը ուղղելով աւելցուց,

—Ձեզի հաղորդելիք անակնկալ մը ունիմ որ կարծեմ թէ հաճելի պիտի ըլլայ ձեզի։

—Անակնկա՞լ մը։ Ինչ է։

—Պիտի տեսնէք։ Համոզուած եմ որ չնորհակալ պիտի ըլլաք ինծի։

—Կանխաւ չնորհակալութիւնս կը յայտնեմ, ըսի, առանց գուշակել չանալու թէ ինչ տեսակ անակնկալ մըն էր։

—Նայեցէք, ըսաւ ձեռքը դէպի տան կողմը երկնցնելով, որուն հասնելու համար հարիւր քայլի չափ հաղիւ ունէինք։

—Սառաջնորդս, պոռացի, ճանչնալով Հնդիկը որ ծառի մը կապուած էր։

—Նոյն ինքը։ Ինչ կը խորհիք այս բանին վրայ։

—Իրաւ որ հրաշք մը կ'երևայ ինծի։ Չեմ հաւանար թէ ինչպէս կրցաք այսքան շուտ ձեռք անցնել զայն։

—Օ՜հ, շատ դժուար չէ, մանաւանդ այն տեղեկութիւններով զոր տուիք ինծի։ Ասանդ որջեր ունին որոնցմէ չենք հեռանար երբեք և ուր կը դառնան միշտ ուշ կամ կանուխ։ Դարտին ամէն կողմերուն գիտակ անձերու համար դժուար չէ ձեռք անցնել զանոնք։ Մանաւանդ ասիկա, ձեր անգիտութենէն օգտուելով, նոյն իսկ պտուտքիս նեղութիւնն ալ յանձն չէր առած։ Հանդարտօրէն կը ճամբորդեր, համոզուած ըլլալով որ զինքը պիտի չհալածէիք։ Այս վստահութիւնը իր կորսեան պատճառ եղաւ։ Երեւակայեցէք թէ ո՛րքան ապրափեցաւ երբ յանկարծակի բերի զայն և հրամայեցի որ հետս գայ։

—Շնորհակալ եմ ձեր յոյսութեանը համար, ըսի։ Բայց ինչ կ'ուզէք որ ընեմ հիմակ այս մարդը։

—Ինչպէս, պոռաց զարմանքով։ Կուզեմ որ նախ պատմէք զայն այնպիսի օրինակելի եղանակով մը որ ի՛րատակը մաքէն չելնէ։ Ցեռոյ, որովհետեւ զինքը վարձած էիք մինչեւ Պրազիլիա ձեզ առաջնորդելու համար և որոշեալ վարձքին մէկ մասն ալ կանխիկ առած էր, պէտք է որ իր յանձնառութիւնը ուղղամտօրէն կատարէ։

—Կը խոստովանիմ որ իր ապագայ ուղղամտութեանը վրայ մեծ հաւատ չունիմ։

—Կը սխալիք, դուք Հնդիկները չէք ճանչնար։ Երբ անգամ մը պատժուին, այլևս հաւատարիմօրէն կը ծառայեն ձեզ։ Հաւատացէք խոսքիս։

(Շարունակելի)

ՁԿԱՆ ԻՒՂԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

ԴԻՄԵԼ ԽԱԶԻԿ ՖԷՍՃԻԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա Պազի, «պօղոչանի»ին դէմ թիւ 261

Դեղարանս նկատելով որ Պօլսոյ կարեւոր և կեդրոն մէկ տեղը գտնուելուն առթիւ, Մօրինայի ձկան իւղի մասին եղած խնդրանքները հետզհետէ չսաթցած է, ասոր խնդրանքներուն և ի մասնաւորի Աղնիւ յամախորդաց գոհացում մը տալու և փոքր ինչ ծառայութիւն մը մատուցանելու համար, ուրախ եմ այս անգամ յայտարարելու թէ՝ մասնաւոր յանձնարարութեան մը համաձայն բերել տուած ըլլալով Բէ՛թէր-Մօլլէրի Մօրինայի ձկան իւղին առաջին տեսակը, ԱՌԱՆՑ ՀՈՏԻ կը ծախսուի Դեղարանս՝ թէ՛ մասնաւոր չիշերու մէջ և թէ քաջով, ամէնէն փափկակազմ սատաքի համար իսկ խիստ ախորժելի ըլլալով, թէ՛ մեծերու և թէ՛ տկարակազմ պզտիկ տղայոց։ Ուստի ամէն անոնք՝ որոնք կը փափաքին խմել թէ՛ ուժան և թէ առանց հոտի զուտ և անխառնուտ ձկան իւղ, թող հաճին դիմել դեղարանս, զէթ մէկ անգամուան փորձով մը տեսնելու մեր խոսքերուն ճշդութիւնը։

Դեղարանս այս առթիւ եւս նկատելով որ քիչ ժամանակուան մէջ պատիւը ունեցաւ իրապէս գնահատուիլ արդոյ հաստատակութենէն, որմէ քաջալերուելով պէտքը կը զգայ իր ուղղութիւնը և նպատակը կրկին ներկայացնել հանրութեան։

ՆՊԱՏԱԿ.—Գոհ ձգել յաճախորդները միշտ՝ դեղերու թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գներու չափաւորութեամբ և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ։

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Մաքրութիւն, ապանեխման դրութիւն և պարկեշտութիւն դեղարանիս սկզբունք եղած են միշտ։

Եւրոպական տան մը հետ ալ բանակցած ըլլալով, ամէն շաբթու Զուիցերիական թարմ պատուաստի թիւպեր (աբը գալեմի) կը հասնին բօսթայով։

Ցիշենք նաև ամէն օր Դեղարան յաճախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն մասնաւորապէս ծանօթ Բ-ԹԻՆԿ ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ Է.Ֆ.՝ որ ամէն Գշ. Եշ. Շբ. օրեր ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իրեն ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբ, դեղարանիս մասնաւոր դարմանասրահը։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐԱՑԻՆ ՍՊԱՍ 50—36

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆԵԱԼ

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1310 Սեպտեմբեր 20 թուականներ Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եէնի խան և կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի՝ Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սատօք և Ռօսիդի, Հէյիս իւլ Իսլամ խան, Պահնէ գաղու թիւ 10.
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիաէս, Կայսրանի հրապարակ.
Գատրգիւղ, Քեամիլ էֆէնտի Շուկայի հրապարակ.
Գատրգիւղ, Մ. Ա. Անդիրա, Մօտա ճամբէսի.
Պէշիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բերժանց, Թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Քրէմէզի, Թէվֆիքիւլ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռօսէա
Պէշիւքտէրէ ճամբէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Բէսուլ էֆէնտի.
Բ. Սամսարիա, Բէնթիք.
Պոլիս Ս. Միւնիր պէ, Թէրզագը խան Թիւ 8 և 9, առաջին յարկ։

Գործակալութիւնք Օսմ. զանազան քաղաքաց մէջ։ 6—50

ՁԱՁԱՐԱՆ ԱԼԱԹՈՒՐՔԱ

ՏՈՒՆԻ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐ

ՄԱՏԹՈՒՐ ԵՒ ԱՃԱՆ

Ղալաթիա, կամուրջին հրապարակը Խալիլ փաշա սոգագ թիւ 13

ՀԱՃԻ ՆՇԱՆ

Նախկին խդիարարապետ Գամիթան խանի, տարիէ մը ի վեր հպատակած է վերոյիշեալ ճաշարանը, ուր անգամ մը դիմողը կը հարկադրուի յաճախորդ ըլլալ, որովհետեւ կատարելապէս գոհ կը մեկնի թէ մաքրութենէն թէ՛ համով հոտով կերակուրներէն և թէ գիներու չափաւորութենէն։

Մտոյգ առաւելութիւններ՝ զոր չպիտի կրնան գերազանցել ուրիշ մրցակիցներ։

Փափաքողներու՝ տուներն ալ ճաշ կը ղրկուի։ 30—23

Տպ. ՀԱԿՈՐԵԱՆ

Մեծ Վարժարանում՝

Յերուսաղեմի

Ծաղկաց Զարբաշիան Սուսկուանտիկ

ՀԱՐԱՒԱՆԴ ՀԱՅ ԶՕՏՈՒՆՔԻ ՀԱՄԱՐ

30-40 դրուշ շաբաթական ապրանաց դիմելիք Պ. Հակոբեանի մօտ։

Ճաշարանը որ պիտի միանգամ ղալաթիոյ, ծոխ չանգանութենէ, ցնորի միրգպարի ղինայ, ամենէն նպաստաւոր միջոց։

Պ. Հակոբեանի մօտ 12

Ցուսաւորական յանձնարարութիւնի խրեմ Մոտի Յարարուրով ուղղիրուն անդիրքուն հանդիպելու հը հրդեհ. պիրի ղրկուի։

Վերջին գին

50—12

ԹԱՒԹԱՊՐՈՒՆԵԱՆ ԹԷՐԶԻՅԱԿՈԲ

Մահմուտ Բաշատ Մանգաթը խանը նոյնատ 32 նամբրոյէ մուրաքքամ օտատատ սրմարլատ էլպիսէ իլէ մէյդանլը օլուպ, վագթին կիրիրսէ մանվարը սուրէթ թէ պիշիմի էլպիսէ նարտրը կիպի, պաշլըճա տիւրլու էլպիսէլերի վէ սարը քուտիւմլերի սէտ վերարկի կիւն վէ ատատատ սէպաթ իլէ հաղրը իտէր։ Թիւճարան եազըճիլարը իլէ վէ սարը ատամլարնա հաթիրլէգ իլէ տարի էլպիսէ եարար։ պու խիւսուս թէյրիֆ իտէնէք զէվաթը մութլագ սուրէթատ հօշնուտիւթիւնի մուճիպ օլանաղընատան իլանը մէգթիւրէ իտիֆտար օլունմուշտուր։ 50—17

ՊԵՕՃԵՆԷՔ ԵԼՊԻՍԷ ՄԱԳԱԶԱՍԸ

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՒՐԷԹԵԱՍԸ

Իսքանտոլ, Սուլթան Համամբրճատ

Թօփխանեան խանը բէհիլի 2՝ գաթբնտա

Էլպիսէ մաղազալարը միանընտա հէմտան է՝ նէկի վէ էն գիյատ քէսպի էմիրէթի իթմէկ օլան վէ 1871 սէնէսինտէ թէէսիս օլունան Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ պէօյուք էլպիսէ տէրօղիթօսը, էակի նամ ու իւնվանընը վէ մէքեանընը ասլա թէպտիլ իթմէէքտէն մատատա, սահիպ վէ միւեթեհիպ պու տէֆտ պիր գաթ տատա ինզիպաթ վէ թէքէմմիւլէ պէգալի դայրէթ խէրէք, թօփխանեան խանը, ումում իքինճի գաթընը քէնտուսինէ հատ վէ մաղազըսընը թէվէսիս էյլէմիշ տիր։

1. Օրատատ մէվճուտ էլպիսէլէրին ասն մատատ գումաղ վէ պիշիմլերինի,

2. Գումաշլարընն մէթանէթ վէ զէրաֆէթինի,

3. Ֆիյաթլարընն զայէթ միւթէսիպլի, վէ էլվէրիշլի օլմասընը։

Բէյնլուան կէօրէն միւհթէրէմ միւշթերիլերին մէգթիւր մաղազալարընմըզատան այրըլմայանաղլարընա գավիյէն էմինիզ։

Մէգթիւր մաղազատա էօյլիւ իւզերինէ տէ էլպիսէ եարըլմագտա տրր։

ՖԻՑԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

ՌԱԶԱՐ ԿԻՒԼԵՐԻ ՏԷ ԱԶԸԳ ՏԸՐ 11.50

ԾԱԽՈՒ ԿՍԼՈՒԱԾՆԵՐ

Պէչիկթաշ, Քէօյ Իլի, Խասֆրունի հրապարակին վրայ Օրթա-Զէյտնի դիմացը զատ զատ մուտքեր ունեցող երեք առուն և անոնց տակը գտնուած 5 հատ մաղազաներն և խանութները ծախսւ են։

Այս քարտկիր կալուածներուն չորս կողմերը Թրէնթէթի քարերէն չինուած են, ինչ որ կ'ապահովէ անոնց տոկունութիւնն ու արտաքոյ կարգի դիմացկունութիւնը իւրպէս նաև անոնց օրինաւոր բաժանումները ու անհրաժեշտ պտոյտներուն լիովին գոհացուած ըլլալը։ Ով որ կը փափաքի դիմացկուն և հաստատեր կալուած մը գնել, պէտք է դիմէ կալուածներուն տակը գտնուող խուրմել դեղարանը։ 6—10

ԱԶԴ

Օտէոնի երգեղմանի բլամներուն ձայներու իրենց յստակութեամբ համբաւաւորեցած են Թուրքիոյ ամէն կողմը։ Այս բլամները այժմ աւելի կատարելագործուած բլալով ուղեցիք Օսմ. Երաժշտութիւնը փոխանցել անոնց վրայ և յատկապէս արհեստագէտ մը բերել աւունք գործարանէն, որպէս զի ձայները բլամներու վրայ առնուին։ Բոլոր շարիները անսանի երաժիշտներու երգել աւելի և բլամներու պակաս մասերն ալ ամբողջացուցինք։ Ուստի կը յանձնարարենք այս բլամներու երաժշտութեան սիրահարներուն։ Կը ծախսուին Բերա, Թիւնէլի մօտ, Սթէնտոր փաճառատան մէջ։ Սիրքէճի, Կուլիսթան և Թէոտորի Վաճառատան մէջ։ Վէզնէճիլեր, Մէհմէտ Սալիմ էֆէնտի քէշ Մահմուտ փաշա, Գալաթ որ Մուրճիք Իզմիր, միակ գործակալ, էյլուպ Սապրէֆ-ի վաճառատան մէջ, Պալճըլար փողոց։ Ի—12

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Հագուստի խնդիրը վերջնականապէս լուծուած է այլ եւս։ Պատրաստ զգեստներնի մեծ վաճառատունը՝ ԷՄՆԻԵԷՔ որ Կ. Պոլիս, Մուլքան Համամի հրապարակն Քրեթի Լիսճէ դրամատան վրայ յարկի հասատատուած է, երեկ մարդոց եւ տղոց յատուկ ամեն տեսակ հագուստներու մեծ մթերք մը ունի միեսորոնճի խիստ նուրբ, ձեւաւոր եւ վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած են ու ամեն խակի յարմար եւ ժամն գիներով կը ծախուին։

ԷՄՆԻԵԷՔ վաճառատունը իր կերպասները ուղղակի եւրոպական մեծ գործարաններէ մեծամասնակ բերել տալով զանոնք ամենեն նարար դերձակներու ձեռքով հագուստի կը վերածէ այս բացառիկ պատճառով վաճառատան մէջ մեծ քանակութեամբ պատրաստ գտնուած հագուստները ամեն եղանակի նորաձեւ դիմացկուն ու դիւրամատչելի բլալու առաւելութիւնն ալ ունին։ Մեր գրածներուն ճշմարտութիւնը հաստատելու համար բաւական է անգամ մը այցելել ԷՄՆԻԵԷՔ վաճառատունը։ Կիներու յատուկ ամեն տեսակ հագուստներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը կայ վաճառատան կից։ Դիները ճշմարտապէս վերջնական են. զեղչ չկայ բնաւ։

Կիրակի օրերը բաց է։

50 12

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

ԹԷՐԷՆ, ՄԵՆԷ ՈԱՀՄԱԳԴԱՀՈՒ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 6

ՀԻՒԱՆԴ ԿԷՆԴՐՈՒՆԻ ԱՄԷՆՕՐ

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ 50—40

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱՏՈՒՆ «ՁԱՄԼԸՃԱ»

ՄԻԱԿ ՎԱՐԻՉ ԲԱԳԻՈՐ ՁՐԱՖԵԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ԱՇՃԱՊԵՐՏ ՆԻԿՈՊՈՒՄԻ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1894ԻՆ

Տասը տարիներէ ի վեր հաստատուած ըլլալով Սկիւտար Տիմանգրաֆ փողոց, ամէնէն դժուարահաճներն անյամ գոհացուցած է։ Կը նկարէ ամէն տեսակ ակուանիսիսման, բլաթին եւ ա յա ռամպրանտ լուսանկարներ։

Իր ազնիւ յաճախորդներուն գոհունակութիւն պատճառելու համար, կը ուիրէ գունաւոր մէկ լուսանկար գոնց՝ որ մէկ տուգինա լուսանկարել ուսան։ 10

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

Մասնաճիւղ Ղալաթիոյ.— Քաֆեսո Խան։

Պօլսոյ Գործակալութիւն.— Գաթըրճը օղլու բասաժին դիմաց Ա-իր Էֆ. Քիւթիւպճանէ փողոց։

Պօլսոյ Գործակալութիւնը, Ղալաթիոյ մասնաճիւղին նման, կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններ։

Գործակալութիւնը կը կատարէ նաև գանձումներ Թուրքիոյ բոլոր գաւառներուն ինչպէս և Արտասահմանի համար։ 22—50

ՏՕՔԹ, ԵՈՐԿԻ ԱՆԹՈՆԻԱՏԻ

Վկայեալ

Վիէննացի Բ-ԹՇԿ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Հիւանդ կ'ընդունի, ամէն օր, նոր տրական ժամը առաւուն 8էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9, Բերա, անգլիական դեսպանատան մօտ, Սէրգիս փողոց թիւ 20 առուն։

Գաղիական և մորթի հիւանդութեանց մասնագէտ է և Վիէննայի մէջ իր երկարամեայ պաշտօնավարութեամբ ստացած է ճարտար փորձառութիւն մը և իրեն դիմողները կը դարմանէ գիտական վերջին պահանջումներով։

Գաղիական և մորթի հիւանդութիւններէ զատ ուրիշ ախտերէ վարակեալները չի դարմաներ։ 50—36

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՆԱՆՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

VICTORIA DE BERLIN

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԳՈՒՄԱՐ ՄԻՆՉԵՒ 1903

1,325,000,000 ՖՐԱՆՔ

ԱԿՏԻՎԻ ԳՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1903

510,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ 26 ՍԵՊՏ. 1853Ի ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Ցամաքային Եւրոպոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ունի պայմաններ զոր Թուրքիոյ մէջ գործող ընկերութեանց և ոչ մին կրնայ կատարել։ Զոր օրինակ, 30 տարեկան մէն մը 25 տարուան տեւողութեամբ խառն (Mixte) ապահովագրութեան մը համար առաջին երեք տարիները պարտի վճարել 424 ֆր., երրորդ տարիէն 10 % էն սկսելով մինչ 66 % կը զեղչուի վերջին տարին, որով ընդհ. վճարածը կ'ըլլայ 6255 ֆր. և առաջին օրէն արդէն իրեն արուած 10000 ֆր.ի Ապահովագրական պայմանագրով կ'ստանայ հիմա 10000 ֆր.ը, որով զուտ շահ ստացած կ'ըլլայ 3745 ֆրանք։ Բոլորովին անվտանգ ժողովրդական հիւր Ծրն ալ ունի չնորհական վճարումներով և առանց բժշկական քննութեան։

Անմրցելի ԹԱՐԻՖԱՆԵՐ՝ զանազան Ապագայի Ապահովագրութեանց

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇԱԳԵՆԱՒԻ, ՍՐԿԱԲՈՒՂԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, ալխարիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար չորքանկան՝ փոքր վճարումով մը, որ ինքն Մէկ ՖՐԱՆԳՈՎ և վճարելի մէմիոյն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարգևային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարգևային, և օրական կինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարգևային։

Տեսուչ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ. ի Պոլիս.— ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ. ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՑԻՉ

ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՖԱՆԵԱՆ

Պոլիս Գաթըրճիօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis!